

ISSN 1331-226X godina XLVI. br. 9 - rujan 2010.

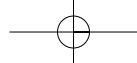
Cijena 15 kn

Novi svijet

Maria Voce u Hrvatskoj

Neočekivani dar

SADRŽAJ

Naslovna:
Pozdrav
predsjednici
Pokreta fokolara
Mariji Voce
u zagrebačkoj
zračnoj luci
Foto:
Dina Perkov

6

12

16

30

- 3 KOMENTAR
Kupovanje i davanje
- 4 RIJEČ ŽIVOTA
Koliko treba praštati?
- 5 IZ ŽIVOTA
Protiv struje
Biser
- 6 NA PUTU SVETOSTI
18 godina Chiare Luce
Neka svijetli svima
- 10 OBLJETNICA
U malenom se nazire
veliko

- 12 SPECIJALNO
Neočekivan dar
- 16 AKTUALNO
Pakistan na koljenima
- 22 DUHOVNOST
JEDINSTVA
Daj mi sve osamljene
Odijelo kršćanina
Što god je učinjeno
iz ljubavi - nije maleno
- 20 MLADI
Život nadopunjuje studij
Slučajni susret kod kioska
Vječno ledeni Sibir
na plus 30
- 24 SLIKOM I RIJEĆJU
Slobodno razmišljanje
- 26 INTERVJU
Kreativno graditi
duh zajedništva

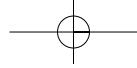
- 29 DUHOVNOST
I EKLEZIOLOGIJA
Kreativne manjine
- 30 OSOBNOSTI NAŠEG
VREMENA
Majka Terezija i (prava)
vjera
- 32 RAZGOVORI
Nezainteresirani učitelji
Ja hiperaktivna,
a on povučen
Djeca, roditelji i televizija
- 34 UKRATKO
Medicina i zdravstvo
Dijalozi u arhitekturi
- 35 DRUŠTVENE IGRE
Kineske zmije

Mjesečnik Pokreta fokolara
Godina XLVI br. 9 - rujan 2010.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 682206; e-mail: novi-svijet@fokolar.hr, web stranica: www.fokolar.hr. **Izdavač i nakladnik:** Djelo Marijino - Pokret fokolara; **Glavna urednica:** Dina Perkov; **Uredničko vijeće:** Dina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat; **Grafički urednik:** Bartłomiej Zieliński; **Suradnici:** Ivana Cvetković, Paola Glavurtić, Domagoj Sajter, Josip Planinić, Branimir Kovačević, Željko Scotti. **Tisk:** FEROPROMS d.o.o., Zagreb. **Godišnja pretplata** 150 kn, za Europu: 33 EUR. Za kontinentale: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527. Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave. Tko želi donirati bilo koji iznos za Novi svijet i tako pomoći onima koji nemaju mogućnost platiti pretplatu, pod poziv na broj treba upisati 5500.

Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo. **Devizni račun:** PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia, SWIFT CODE: PBZGHR2X IBAN HR77 2340 0091 1100 8789 2

Tiskanje ovog
broja započeto je
16.09.2010.

KOMENTAR

Kupovanje i davanje

Uovom modernom vremenu, kada je čitav svijet orientiran na kupovinu i prodaju, može nam se dogoditi da i loše raspoloženje "rješavamo" kupnjom. Osjećamo napetost, umor, doživjeli smo nerazumijevanje, skloni smo depresiji, nedostaje nam samopouzdanje? Odlazimo u trgovinu i kupujemo, nadajući se da će nas to barem privremeno umiriti. Nutarnju prazninu pokušavamo ispuniti kupljenim predmetima.

No, pozor! Na taj se način vrlo lako možemo naći u začaranom krugu ovisnosti o kupnji, što dovodi do ozbiljnih problema. Pretjerivanje sa šopingom nije samo opasno po bankovni račun, već kao i svaka druga ovisnost djeluje negativno na sve aspekte čovjekova života. Utječe na osjećaj samopouzdanja, ometa svakodnevno normalno funkciranje, a osim bankrota može dovesti i do razaranja obiteljskih odnosa.

Znanstvenici tvrde kako su opsesivnom kupovanju sklonije osobe materijalističkih nazora, smanjenog samopouzdanja te ljudi koji imaju problema s depresijom, anksioznosću kao i oni koji su izloženi jakim stresovima. Mogu to biti muškarci i žene, razlika je samo u predmetima kupnje, a nutarnji poticaj je uvijek isti. I upravo taj poti-

caj, s učincima koji slijede, je zabrinjavajući, također i zato što broj osoba pogodenih šopingholizmom (kako se naziva komplizivno kupovanje) raste, sve dотle da je ova smetnja u poнаšanju identificirana kao mentalna smetnja.

Trend širenja ove bolesti našeg vremena je prikriven jer su granice između normalnoga i patološkoga prilično nejasne. Kako ga prepoznati, prije nego li dovede do teških posljedica na osobni i obiteljski život ili čak velike materijalne poteškoće?

Psihoterapeuti su identificirali neke znakove: kupljene stvari su najčešće nepotrebne, ponekad ne odgovaraju ni ukusu kupca, često se bilježi ponavljanje kupovanja određene vrste proizvoda. Kupovanje izaziva ovisnost jer nikad nije dosta, ono oduzima vrijeme i novac.

Zakoraknuli smo u novu radnu godinu, ususret jeseni koja se predviđa prilično sumornom, obzirom na finansijsku krizu koja potresa našu zemlju. Ovo je vrijeme povećanih izdataka u svakoj obitelji, a kriza nas prisiljava da promislimo prije nego što nešto kupimo, što u sebi nije negativno. Jer svijest o troškovima i promišljanje o onome što je doista neophodno prvi su korak prema trezrenom životu.

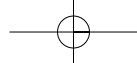
Sve krize, pa tako i ova, zapravo nastaju udaljavanjem od osnovnih ljudskih vrijednosti, a iznalaženje izlaska prepostavlja povratak tim vrijednostima. Zato je i ovo vrijeme prigoda da promišljajući o vrijednostima usmjerimo svoj život prema onima koje ne prolaze i započnemo ispočetka.

A kad nas pritisne teret svakodnevice ili loše raspoloženje,

Đina Perkov

Kriza nas prisiljava da promišljamo, procjenjujemo, mislimo, a sve to je suprotno od potrošačke logike temeljene na instinktivnoj, nesvjesnoj, a često i nepotrebnoj kupnji

nje, umjesto kupovanjem pokusajmo probleme rješavati davanjem. Ponudimo ljudima koje susrećemo vrijeme, pomoći, osmijeh, razumijevanje, podršku... Pobrinimo se da kriza ne zahvati ta dragocjena dobra koja su najčešće besplatna, a ispunjavaju nas iznutra.

RIJEČ ŽIVOTA

**"Ne kažem ti
do sedam puta,
nego do sedamdeset
puta sedam."**

(Mt 18, 22)

Nakon što je s Isusovih usana čuo predivne riječi, Petar mu je postavio sljedeće pitanje: "Gospodine, ako brat moj pogriješi protiv mene, koliko puta da mu oprostim? Do sedam puta?" A Isus će mu: "Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam".

Dobar i velikodušan kakav je bio, a pod utjecajem Učiteljeva propovijedanja, Petar je vjerojatno želio učiniti nešto izuzetno: želio je stići do toga da oprosti do sedam puta. [...]

Ali Isus, svojim odgovorom: "...do sedamdeset puta sedam", kaže da za njega oprost treba biti bezgraničan. Potrebno je praštati uvijek.

Oprost nije ravnodušnost. Oprost je čin volje i lucidnosti, dakle slobode, koji se sastoji u prihvaćanju brata ili sestre kakvi jesu, bez obzira na zlo koje su nam počinili, kao što Bog prihvata nas grešnike bez obzira na naše nedostatke. Oprost znači ne odgovoriti na uvredu uvredom, već učiniti kao što kaže Pavao: "Ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo"².

Oprost znači omogućiti obnavljanje odnosa s osobom koja te povrijedila; to je mogućnost za nju i za tebe da ponovno započnete život, da gradićete budućnost u kojoj zlo nema posljednju riječ.

"Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam."

Kako ćemo onda živjeti ovu Riječ života?

Petar je pitao Isusa: "Koliko puta da oprostim bratu svomu?"

Odgovarajući, Isus je imao na umu nadasve odnose među kršćanima, među članovima iste zajednice.

Zato se trebamo tako ponašati prije svega s drugom braćom i sestrama u vjeri: u obitelji, na radnom mjestu, u školi ili u zajednici kojoj pripadamo.

Koliko treba praštati?

"Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam."

Ova nas Riječ života podsjeća na biblijsku pjesmu Adamova potomka Lameka: "Ako će Kain biti osvećen sedmerostruko, Lamek će sedamdeset i sedam puta!"¹ Tako se u odnosima među ljudima počinje širiti mržnja i rasti poput nabujale rijeke.

Ovom se širenju zla Isus suprotstavlja bezgraničnim i bezuvjetnim oprostom kojim je moguće prekinuti krug nasilja.

Oprost je jedino rješenje da se zaustavi nered i čovječanstvu otvoriti budućnost koja neće biti samouništenje.

"Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam."

Oprostiti. Praštati uvijek. Oprost nije zaborav, što često znači nesuočavanje sa stvarnošću. Oprost nije slabost, to ne znači ne obazirati se na nepravdu zbog straha od jačega koji ju je počinio. Oprost se ne sastoji u proglašavanju teškog zla nevažnim ili dobrim onoga što je zlo.

Znamo da se na nanesenu uvredu često želi uzvratiti odgovarajućim djelom ili riječju.

Zna se da su nedostaci u ljubavi česti među osobama koje žive zajedno, bilo zbog razlika u karakteru, bilo zbog nervoze ili zbog drugih razloga. Zato se potrebno prisjetiti da se samo uvijek obnavljanim stavom oprosta može održati mir i jedinstvo među braćom.

Uvijek će biti prisutna sklonost da mislimo na mane sestara i braće, da se sjećamo njihove prošlosti, da ih želimo drugačijima nego što jesu... Potrebno je naviknuti se gledati ih novim očima i vidjeti ih novima, prihvatajući ih uvijek, odmah i potpuno, pa i ako se ne kaju.

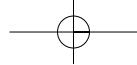
Reći ćete: "Ali, to je teško". Razumije se. No, u tome je ljepota kršćanstva. Nismo li sljedbenici Kristovi, koji je na križu molio Oca oprost za one koji su ga razapeli, a potom uskrsnuo.

Hrabro! Započnimo takav život, koji nam osigurava nikad doživljeni mir i mnogo nepoznate radosti.

Riječ života, rujan 1999., cijeloviti tekst objavljen u Novom svijetu br. 9/1999.

1 Post 4,24; 2 Rim 12, 21.

Chiara
Lubich

IZ ŽIVOTA

Protiv struje

Dok sam završavala studij režije, radila sam s BBC-jem na projektu nazvanom "Wetin Dey". Vlada je dala dopuštenje da se ta igrana serija prenosi na nacionalnoj televiziji u vrijeme najveće gledanosti. Imala je velikog uspjeha i postigli smo cilj da građane upoznamo ne samo s tim da HIV virus postoji, nego i da AIDS i dalje prijeti. Wetin dey prenosile su i mnoge privatne televizije.

U te dvije godine radila sam najprije kao umjetnički direktor, a potom kao prva asistentica redatelja. Bilo je to nešto najveće što mi se moglo dogoditi! Kao vrlo mlada moralna sam

dati, ali pomislivši na dobro ekipe, odlučno sam ustrajala prijedru. Konačno su stigla dva automobila s natpisom BBC. To mi je bila potvrda kako ne smijem dopustiti da proizvodnja filma bude važnija od dobra ljudi. Nakon ovoga događaja moji su kolege promijenili stav prema meni i na vrijeme smo mogli završiti projekt.

U filmu je bila riječ o AIDS-u i vidjele su se neke scene seksa, a ja sam smatrala da nisu potrebne. Otvoreno sam razgovarala s redateljem da ih promijeni. Shvaćala sam da trebamo biti jasni kako bismo objasnili što većem broju ljudi da je AIDS ozbiljna bolest, ali sam smatrala

Dina Perkov

voditi i usklađivati rad šezdesetak osoba, a budući da sam žena, to nije bilo nimalo lako. Dok se jednoga dana nije dogodilo nešto što je promijenilo stav čitave ekipe. Za snimanje na opasnom terenu trebao nam je automobil na kojem piše BBC, u protivnom bi nam policija stvarala probleme. Moj je zadatko bio tražiti u uredu takav automobil. Dobili smo jednoga u najam, ali na njemu nije pisalo BBC. Redatelj i čitava ekipa su se rasrdili. Htjela sam se pre-

da se neki prizori mogu izbjegići, također i iz poštovanja prema našoj kulturi koja zahtjeva rezerviranost prema toj temi. Nisam bila sigurna hoće li me direktor – Europski shvatiti. Molila sam Boga da mi da prave riječi i jednoga dana kada je vladalo lijepo prijateljsko ozračje objasnila sam mu svoje gledanje. Na moje iznenadenje on je shvatio i zajedno smo nastojali prenijeti poruku izbjegavajući scene koje bi mogle povrijediti osjećaje moga naroda.

Jake veze jedinstva s osobama koje dijele moje kršćanske vrednote i osjećaj da me Bog neizmjerno ljubi pomažu mi ići protiv struje u ovom teškom poslu. Razumjela sam da je s Njim sve moguće i da ja mogu odgovoriti na njegovu ljubav nastojeći ljubiti ljudе oko sebe.

R.O.I., Nigerija

Biser

Razmišljajući o prispolobi trgovca koji prodaje sve jer nazire posao života, pomislio sam na trenutak kad se meni otkrio biser moga života: nije to bila djevojka, niti radno mjesto... bilo je to nešto tajanstveno i blisko.

Netko me upitao: "Znaš li da te Bog ljubi?"

Bog me ljubi?

Do tогa trenutka zamišljao sam da je daleko, da sjedi zamišljen na prijestolju i da će me primijetiti samo ako učinim nešto herojsko. Da me ljubi još prije nego što učinim, jako me iznenadilo.

Odjednom sam osjetio da sam bogat i da ne moram činiti ništa, samo vjerovati i primati ljubav Božju u svim trenucima svoga života.

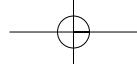
To me osposobilo da u slobodi uspostavljam odnose s ljudima, da s oduševljenjem privodim kraju što sam započeo i da prihvaci nezgode na svom životnom putu.

Nestali su prijašnji modeli mojega života, vrijeme mi je postalo prijatelj, svaka osoba koju sam susretao bila je prigodna da osjetim kako je i moje srce sposobno za bezinteresnu ljubav.

Izvor sreće nalazio se u meni i nije ga više trebalo tražiti. Za taj biser vrijedilo je prodati sve ostalo.

C. M.

Mlada nigerijska redateljica Regina Ohama Idu priopovjeda svoje iskustvo na međunarodnom seminaru medijskih djelatnika NetOne u lipnju 2010. u Castelgandolfu.

NA PUTU SVETOSTI

kon otprilike sat vremena vratila se kući s predivnom jabukom u ruci. Pitala sam je kako je do nje došla. Chiara mi je odgovorila da ju je uzela od susjeda, a ja sam naslutila da je to učinila bez njezina dopuštenja. Objasnila sam joj da je treba vratiti i zamolila je za oproštenje. Vidjela sam da je postala jako zabrinuta i da se stidjela, pa sam joj obećala da će se s terase pratiti pogledom. Ohrabrla se, vratila susjedi i objasnila joj što se dogodilo. Nakon četvrt sata došla je Gianna s košaricom jabuka za nju. "Sada možeš na užinu sa svojom majkom – rekla je susjeda – jer te danas poučila nečemu važnomet."

Kako se vaša kći susrela s Pokretom fokolara?

Ruggero Badano: "Kad je imala devet i po godina, zahvaljujući jednoj GEN (nova

18 godina *Chiare Luce*

Razgovor s roditeljima Chiare Luce Badano koja će 25. rujna biti proglašena blaženom

focolare.org

Sjećanje na Chiaru, živahnju i radosnu djevojku, sportašicu, nakon dvadeset godina živo je više nego ikad u zgodama i anegdotama njezinih roditelja Marije Tereze i Ruggera Badano.

Znamo da ste jako željeli dijete. Kako ste proživiljavali dolazak Chiare u vašu obitelj?

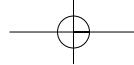
Maria Teresa Badano: "Vjenčali smo se kad sam imala 26 godina. Naša je najveća želja bila imati djecu, ali smo morali čekati 11 godina. Chiarinim

dolaskom bolje smo razumjeli milost sakramenta braka, jer je kompletirala naše zajedništvo. Rasla je lijepa i zdrava, ispunjala nas je radošću. Ali odmah smo primijetili da nije samo naša kći. Prije svega bila je Božja i kao takvu trebali smo je odgajati, poštujući njezinu slobodu."

Sjećate li se koje anegdote iz Chiarinog djetinjstva?

Maria Teresa Badano: "Jednom, na povratku iz vrtića, Chiara me zamolila da ostane kod naše susjede Gianne. Na-

generacija, mladi Pokreta fokolara) imenom Chicca. Bio je to vrlo važan trenutak u Chiarinom životu. Išla bi na autobus koji ju je iz Sasselvo vozio do Albisole, gdje je živjela njezina nova prijateljica. Moji su roditelji bili pomalo zabrinuti što ide sama, ali mi smo imali povjerenja. Kad bi se vratila, postavljali smo joj pitanja, budući da još nismo poznavali Pokret fokolara. Ali ona nam nije puno objašnjavala, samo je pričala kako se igraju i čitaju Evandelje. No i sama Chiara je primjećivala da je odnos s Chiccom drugačiji. Govorila je majci: 'Vidiš, mama, ova nova prijateljica je drugačija od onih s kojima se obično družim.'"

Kakva je Chiara bila u pubertetu?

Maria Teresa Badano: "Bila je djevojka puna života: voljela se smijati, pjevati i plesati. Predivna djevojka! U to vrijeme u Sasselju nije bilo puno zabave, ljeti su se mladi okupljali u baru, najčešće na sladoledu. Osim toga, mi volimo Chiaru zamišljati kao izuzetnu sportašicu, ali ne u takmičarskom smislu. Bavila se klizanjem i tenisom, voljela je planine, ali na moru bi upravo prštala od radosti."

Je li proživjela koji teški trenutak prije pojave bolesti?

Maria Teresa Badano: "Rekla bih da jest. Kad je krenula u gimnaziju, preselili smo se iz Sasselja u Savonu. Često mi je govorila: 'Mama, puno mladih putuje autobusom, zašto mi moramo živjeti u Savoni?' Doživjela je i nerazumijevanje s jednim nastavnikom. Sa cijelim razredom se ponašao tako, ali s Chiarom još malo gore. Ona je nastojala učiti, davala je sve od sebe, ne zato da bude najbolja u razredu, nego da može pred Bogom reći da je učinila sav svoj dio. To je doista bila njezina prva velika bol."

Kako je Chiara primijetila da je bolesna i kako je to doživljavala?

Maria Teresa Badano: "Kad je imala 17 godina, dok je igrala tenis. Vidjela sam kako se vraća kući, blijeda u licu. 'Osjetila sam tako jaku bol u ramenu da mi je ispaio reket', rekla mi je. Liječnik u Sasselju, Ruggerov bratić, predložio nam je da je odvedemo u Santa Coronu. Tamo su je pregledali i uvjerili nas da je riječ o iščašenju i da će za dvadesetak dana, uz pomoć zavoja, ozdraviti. Ali bol nije prestajala. Počela je s drugom terapijom, no bez ikakvog rezultata. Više nije

odlazila na trening, a kad je mogla ići u šetnju s priateljicama, radije bi ostala ispružena na kauču. Za vrijeme zimskih praznika sama je telefonirala liječniku i zamolila ga da je pošalje na daljnje pretrage. Dan kasnije već je bila u bolnici i brinula se za osobe koje su bile s njom. U susjednoj sobi bila je jedna djevojka koja se liječila od droge. Chiara joj je prala kosu i s njom provodila puno vremena. Vidjevši je umornu, rekli smo joj da pazi na sebe, ali ona nas je uštakala i odrješito rekla: 'Imat ću vremena za odmaranje'. Ubrzo smo saznali za dijagnozu: sarkom kostiju. U tom mi se trenutku činilo da umirem. Stisla sam se uz Ruggera i rekli smo: 'Samo nam Isus može pomoći da kažemo naš da'. Molili smo Mariju da drži Chiaru za ruku na ovom novom putu.

(2) SF

Uskoro smo se preselili u Rovegliasco blizu Torina, jer je Chiara trebala početi kemoterapiju. Tog dana nisam mogla ići s njom jer sam imala upalu vena i liječnik mi je zabranio bilo kakvo kretanje. Nakon dva beskonačna sata Ruggero i Chiara su se vratili. Ona je hodala naprijed, polagano, u svom zelenom kaputu. Lice joj je bilo zamišljeno i gledala je u zemlju. Pitala sam je kako je bilo, a ona mi je odgovorila ne pogledavši me: 'Sada nemoj govoriti' i bacila se na krevet zatvorenih očiju. Ta šutnja bila je stravična, ali sam je morala poštivati. Gledala sam je i po izrazu lica vidjela koliko se u sebi borila reći Isusu 'da'.

Tako je prošlo 25 minuta. Onda se okrenula prema meni, s osmijehom na licu kao i uvijek, i rekla mi: 'Sada možeš govoriti'. U tom sam se trenutku u sebi pitala koliko će puta morati ponoviti svoje 'da' u boli. Ali Chiari je bilo potrebno, kao što sam rekla, 25 minuta. Od tada se više nije okretala natrag."

Približavao se njezin osamnaesti rođendan. Sama je telefonirala profesoru Madonu zamolivši ga da prekine kemoterapiju.

Maria Tereza i Ruggero Badano s malenom Chiarom koju su čekali 11 godina

terapiju jer više nije davala nikakve rezultate. Od tog je trenutka započela trku prema svom Zaručniku, Isusu, i davala nam je zadatke, primjerice da pripremimo njezino 'svadbeno slavlje'. Bilo je lijepo jer je ona bila radosna, upravo čudesno."

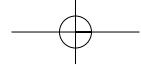
Posljednji Chiarin pozdrav prije prelaska u nebo?

Maria Teresa Badano: "Posljednje Chiarine riječi dok nas je pozdravljala bile su: 'Mama, ciao! Budi sretna jer ja sam sretna!' No njezin posljednji čin ljubavi bio je dar rožnica dvjema mladim osobama."

■

7

Novi svijet br.9/2010.

NA PUTU SVETOSTI

Maria Emmaus
Voce,
predsjednica
Pokreta fokolar

Zašto je tako važna beatifikacija Chiare Luce Badano i kakvo značenje ona ima za Pokret fokolar?

"Isus u Evandjelu traži da svjetlo ne stavljamo pod posudu, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući i da ljudi vidjevši dobra djela, slave Oca koji je na nebesima (usp. Mt 5,13-16). To je ono što se događa sa skorom beatifikacijom Chiare Luce. Koliko je mlađih dalo oduška mašt kako bi pjesmama, scenskim prikazima, mjuziklima itd. prenijeli svojim vršnjacima izvanrednu neobičnost običnog života ove djevojke njihova naraštaja! Da ne spominjemo proširenost na facebooku, youtubeu, twitteru. Prijave za sudjelovanje na događaju njezine beatifikacije nadilaze sva očekivanja. To su znaci koji nam go-

Dina Perkov

Neka svjetli svima

Tri pitanja predsjednici Mariji Emmaus Voce na temu beatifikacije Chiare Luce Badano

Gabi
Ballweg

vore koliko mladi, i ne samo oni, traže uporišta, vjerodostojne uzore. Ovaj nas događaj k tome ispunja radošću jer je potvrda od strane Katoličke crkve da življena duhovnost jedinstva može dovesti do svetosti."

Ljude našeg vremena svetost toliko ne privlači. Nije li to pomalo zastarjeli cilj?

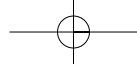
"Ne privlači ona svetost koja priziva u sjećanje izvanredne pojave što su ih sveci doživljavali u proteklim stoljećima, kao što

su ekstaze, čuda, teške pokore. Takva slika sveca daleka je suvremenom čovjeku. Ali riječ Božja i dalje traži: "Budite sveti jer Bog je svet" (Lev 11,45); "Božja je volja vaše posvećenje" (1Sol 4,3). U ovim našim vremenima otvaraju se novi putovi svetosti: sveti zajedno, svetost naroda. Znači ljubiti drugoga kao samoga sebe, ako težiš svetosti trebaš je željeti i drugome. Govorio je o tome i Pavao VI., na što je podsjećala Chiara Lubich: "U ovom vremenu usamljeni slučaj treba postati navička, izvanredan svetac na neki način ustupa mjesto svetosti naroda, Božjeg naroda koji se posvećuje." Chiara Luce nije postala sveta sama, nego s roditeljima, s Chiarom Lubich, s mladima s kojima je dijelila isti evanđeoski ideal, živeći ustrajno vjernost

Chiara Lubich: Malena sunca pored Sunca

Nešto više od dva mjeseca nakon što se Chiara Luce preselila u nebo Chiara Lubich ju je predložila Pokretu GEN i drugim mlađima kao uzor osobe koja je znala "letjeti na velikim visinama". Ovo je, među ostalim, napisala u jednom članku komentirajući snažni apel Ivana Pavla II. "Mladi, ne bojte se biti sveti!"

"Može li biti ljepše pustolovine od ove: živjeti, poput Isusa, kao prava Očeva djeca? Ako je Bog Ljubav, i mi njegova djeca moramo u svom životu biti ljubav, sjati u svijetu kao malena sunca pokraj Sunca. Povrh toga, ako mi među nama budemo savršeno jedno u Njemu, svijet će vjerovati u ljubav Očevu prema svima, kao što nam je obećao."

Bogu Ljubavi kojeg je izabrala odmahena, u malim svakodnevnim stvarima, pa sve do visokih smionih ciljeva koje je dostigla u bolesti. I upravo čemo tu svetost naroda posvjedočiti u dvorani Pavla VI. na prigodnom večernjem programu nakon njezine beatifikacije. Sjetit ćemo se njezina života, a mladi će ispričati svoja iskustva življenog evanđelja u teškim situacijama."

Pokretu fokolara pripadaju i ljudi iz drugih crkava, čak iz drugih religija. Proces beatifikacije svojstven je Katoličkoj crkvi. Ne bi li to moglo dovesti do poteškoća ili napetosti unutar Pokreta?

"Znamo da sve crkve nemaju praksu beatifikacije i da bi zbog povijesnih razloga mogla biti neshvaćena. Ali svi mi kršćani, posebice u ovom kriznom vremenu, osjećamo se pozvanima zajedno svjedočiti da življeno evanđelje ima snagu preobraziti svakoga od nas, obnoviti crkve i svijet. Ako čitamo životopis Chiare Luce, otkrivamo da je njezin život isprepleten evanđeljem. Privlači snaga Božje ljubavi koja blista u njemu. Znamo da osim katolika i mladi budisti pokreću brojne inicijative kako bi sakupili novac za putovanje u Rim. U rujnu će

S evanđeljem ćemo činiti velika djela

Detalj iz života djevojčice Chiare Luce Badano koji je ona sama zapisala 1983. godine

Neki dan sam umjesto mame išla dežurati kod bake i djeda koji su bolesni. Navečer sam bila umorna i kako sam željela otići na počinak. No, pomislila sam da neću čuti djeda ili baku ako budu trebali pomoći, jer imam čvrsti san. Iako mi je bilo naporno, ostala sam budna prikazujući sve Isusu Napuštenom. I doista, u noći je djed ustao i mogla sam mu pomoći. Sutradan sam bila pomalo umorna, ali sretna.

Prije nekoliko dana, stiglo mi je pismo od Marite, Lorenzine sestre iz Albenga. Pismo je bilo jako žalosno i osjećala sam da joj trebam pomoći da se podigne. Ispričala sam to mami i tati i odlučili smo posjetiti njihovu obitelj koja je prolazila teško razdoblje. Tako sam mogla biti s Maritom i bilo je jako lijepo. Ona je bila presretna, a isto tako i ja.

biti objavljen životopis kojeg potpisuje Franz Coriasco, njezin prijatelj koji se smatra agnostikom. Ovih su me dana ganule izjave nekih mladih: 'Dok nas društvo vodi udaljavanju od svega što je patnja i muka, Chiara Luce nas poučava da prigrlimo poteškoće'; 'Ono što privlači jest pobjeda života i radosti koju je prenosila, njezina sposobnost da usprkos boli ljubi svakoga tko bi kraj nje prošao'; 'Izvanredna neobičnost njezina života jest običnost kojom ga je živjela. Ohrabruje me, uvjerava da je i meni to moguće.'

TV i Internetski prijenosi

Događaje vezane uz beatifikaciju Chiare Luce Badano bit će moguće pratiti putem interneta i satelitskih TV postaja kako slijedi:

- svetu misu i s obredom beatifikacije u subotu 25. rujna od 16 do 18 sati
- svetu misu zahvalnicu u nedjelju 26. rujna od 10.30 do 12.15 sati

Satelitski prijenos ova dva događaja pokriva talijanska TV Teleradio Padre Pio na talijanskom jeziku.

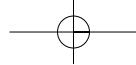
Putem interneta događaje će biti moguće pratiti na talijanskom, španjolskom i engleskom jeziku na adresi <http://live.focolare.org> na kojoj će biti i prijevodi misnih čitanja.

- Večer s Chiarom Luce u subotu 25. rujna od 21 do 22.30 sati u auli Pavao VI. u Vatikanu prenosit će TV postaja Telepace i EWTN.

I ovaj događaj moći će se pratiti na internetu: <http://live.focolare.org>

Na istoj internetskoj adresi moći ćete naći ažurirani popis ostalih TV postaja i satelita diljem svijeta koji će uzeti signal i prenosići događaje.

Mnogi mladi diljem svijeta naslijeduju primjer Chiare Luce Badano.
Na slici mladi iz Haife (Izrael)

OBLJETNICA

*Mreža Marijine
ljubavi se širi –
Mirela i Ljubo
s obiteljima*

(nastavak iz prošlog broja)

Nastavljujući svoju pripovijest Mirela i Ljubo potvrđuju da se veliki događaj u njihovu životu zbio na Duhove 1998. Nekoliko dana ranije sudjelovali su na susretu Novih obitelji u Castelgandolfu, a posljednji dan su svi otišli na onaj prvi povijesni susret novih crkvenih pokreta i zajednica s Papom Ivanom Pavlom II.

Mirela: "Tada smo bili prvi put u Rimu i na susretu s Papom imali smo dojam da smo se popeli na krov Crkve. Bila je to perspektiva iz koje se moglo

U malenom se nazire veliko

Nakon susreta novih crkvenih pokreta i zajednica s Papom Ivanom Pavlom II. 1998. u Rimu, zajedništvo među pokretima zaživjelo je i u Hrvatskoj, osobito u Zadru

**Đina
Perkov**

toliko toga vidjeti, čuti te razabrati što se to među vjernicima laicima širom svijeta zbiva.

Događaj Duhova koji se u Jeruzalemu zbio piće dvije tisuće godina ponovio se tada na osobit način na Trgu sv. Petra. Izgledalo je kao da se na susret s Papom slio cijeli kršćanski svijet, zapravo, gdje god je valjda postojao poticaj Duha Svetoga, bio je poslan po koji predstavnik. Koja je to bila snaga! Veličanstveno, neočekivana novost! Za nas je to bio veliki pečat Duha Svetoga, na novi način.

Nikad tako jasno nije izrečena poruka o jedinstvu petrovske, institucionalne i marijanske, karizmatske Crkve.

To radosno iskustvo koje smo tada doživjeli nemoguće je iskazati, ali ga imamo jasno

prisutno i danas kao trajan izvor i poticaj da budemo i ostanemo Kristovi svjedoci u snazi karizmi koje su nam darovane i koje živimo ponajprije u malim, svakodnevnim, a tako važnim životnim situacijama."

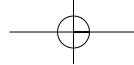
Ljubo se sjeća da su se nalazili u polju blizu Pape i Chiare: "Nakon Rima mislim da smo i mi sami bili ohrabreni i pravili odvažnije korake duhovnog života zajedno s djecom. Više smo prionuli uz život Djela. Zajednica Pokreta u Zadru sve nam je više značila i malo po malo vidljivo je rasla. Iz tog razdoblja posebno se rado sjećamo naših božićnih okupljanja. Uskoro smo u svakoj župi imali po koji plamen. Tako se pomalo širila mreža Marijine ljubavi i uskoro smo među nama raspoznavali

različite grane, novih obitelji, volontera, simpatizera, gen..."

Po uzoru na susret s Papom u Rimu, krajem 1998. na poticaj nadbiskupa Ivana Prendę u Zadru bio je organiziran susret crkvenih pokreta i zajednica, prvi takve vrste u Hrvatskoj.

Mirela: "Kao predstavnici Pokreta fokolara otvorili smo susret, a potom su se predstavljali drugi pokreti. Izgledalo je da se već tada trasiralo ono što će Chiara reći nekoliko mjeseci kasnije na susretu crkvenih pokreta i zajednica u Zagrebu – da nastojimo na jedinstvu pokreta."

Ljubo: "Nedugo zatim u travnju 1999. autobus s predstavnicima različitih pokreta krenuo je na susret u zagrebačku prvostolnicu.

Budući da Pokret fokolara ima karizmu jedinstva Chiara je naglasak stavila na zajedništvo među pokrećima. 'Postoji', kako je rekla, 'za sve nas razdoblje prije i razdoblje nakon Duhova '98.'

Susret je bio izvanredan. Ljudi su jednostavno bili oduševljeni Chiarinom idejom i njezinim likom."

Po povratku, svi zajedno okupljeni predstavnici pokreta u zadarskom autobusu, potpisali smo našem Nadbiskupu: *Nakon susreta pokreta i zajednica Crkve u Hrvata u zagrebačkoj katedrali, želimo Vas pozdraviti i zahvaliti Vam na svim dosadašnjim poticajima i konkretnoj podršci.*

Bio je ovo nadnaravan doživljaj zajedništva u Duhu koji želimo preotčiti u naše župe i cijelu mjesnu zadarsku Crkvu.

Potaknuti Chiarinim riječima nastojat ćemo graditi jedinstvo među našim zajednicama kako bi tako ujedinjeni bili nova snaga u Crkvi.

Mirela: "Poseban pečat susreta, ne samo na nas već i na pripadnike drugih pokreta ostavio je Chiarin govor o kvalitetama savršene kršćanske ljubavi: koja ljubi sve i ljubi prva.

Vratili smo se u sasvim drugom raspoloženju i međusobno se bolje upoznali.

U nizu velikih događaja u zajedničkom hodu pokreta slijedio je neponovljiv i nezaboravan susret s Papom u Zadru. Sjećanje na taj događaj živi u srcu svakog Zadranina, kažu Zubčići koji su tada, uz mnoge

druge predstavnike, u ime Zadarske nadbiskupije Svetom Ocu predali dar, Čikin časoslov, laički molitvenik iz 11. st."

Ljubo: "U svom obraćanju okupljenom mnoštvu Papa je izrazio i svoju radost zbog procvata i višestrukog rasta raznovrsnih oblika zalaganja i apostolske djelatnosti vjernika svjetovnjaka.

Zauvijek će ostati živo jedinstvo građeno tijekom zajedničkih priprema unutar samih pokreta, između članova različitih pokreta, kao i u svim porama zadarske Crkve koja je tada bila vidljivo Jedno."

Osvrćući se na pređeni hod, Mirela kaže: "Bili su to neki od velikih susreta kojih smo bili svjedoci i sudionici. Možda će nekome sa strane izgledati manje važni, no mi osjećamo da nisu slučajni, da su znakoviti, da su providnosni i darovani svima nama. Upravo je Duh Sveti pripremio za sve nas u ovom vremenu ove značajne

trenutke u Crkvi. Želi nas potaknuti da radosno nastavimo mijenjati naše živote, da postajemo Kristovi svjedoci ponajprije u našim obiteljima, na svakodnevnim poslovima koje obavljamo, u malenosti naših događanja, trpljenjima."

I misao joj spontano kreće k Mariji: "Poput Marije možemo biti nevidljiva ruka, poticaj drugima da čine ono što Riječ traži od nas. Marija je uvijek ta spona, taj poticaj. Ostvariti je ovdje na zemlji to je ono na što smo pozvani i što želimo u našem pokretu.

Naša zajednica možda nije toliko velika i brojna, ali uvijek ponovo impresionira da se u toj malenosti događaju velika djela. To je na neki način model kršćanstva uopće – da se u malenom nazire veliko.

Tako vidim sve naše crkvene pokrete i zajednice, tek male raznobojne cvjetove u prekrasnom vrtu Crkve." ■

Nakon susreta a Papom 1998. prvi susret duhovnih pokreta i zajednica u Hrvatskoj održan je iste godine na blagdan Krista Kralja u Zadru, na inicijativu nadbiskupa Ivana Prende

(Z. antiw NS)

Neočekivani dar

*Doček u gradiću
Faro – zajednice
iz Hrvatske*

Povod ovom neslužbenom posjetu središtu Pokreta za Hrvatsku i Jugoistočnu Europu bio je susret s međunarodnim tajništvom redovnika – jednom od 22 grane Pokreta fokolara – koji su se okupili u Celju, u susjednoj Sloveniji, a za susret s predsjednicom odabrali su najbliže gradić svjedočanstva – Faro. Tako je Maria Voce po prvi put posjetila jednu zemlju istočne Europe. Posjet je bio i neočekivani dar za fokolarinke i fokolarnе iz Hrvatske i drugih zemalja jugoistočne Europe, za zajednice Pokreta u Hrvatskoj, stanovnike gradića Faro, kao i za mlade GEN koji su tih dana imali svoju međunarodnu školu života.

Međunarodno tajništvo redovnika

Godišnji susret s predsjedni-

Predsjednica Pokreta fokolara Maria Emmaus Voce s dopredsjednikom Giancarлом Falettiјem od 6. do 10. kolovoza boravila je u gradiću Faro u Križevcima

**Đina
Perkov**

*Pozdrav
redovnicima iz
međunarodnog
tajništva*

com uobičajen je za predstavnike mnogih redovnika koji su novu limfu duhovnosti jedinstva ucijepili u korijen

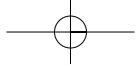
karizme svojih utemeljitelja.

U razgovoru s njima Emmaus i dopredsjednik Faletti dodirnuli su razne teme važne za

život čitavog Pokreta fokolara u radnoj godini koja započinje nakon ljeta. Emmaus je među ostalim rekla: "Protekle godine razmatrali smo o Božjoj ljubavi i dopustili smo da nas On ljubi: radosti, poteškoće, neočekivana providnost, sve su to bili različiti znakovi njegove ljubavi. U godini koja započinje mislim da nas On izaziva da mu odgovorimo, kako bi vidio što znamo i kamo nas može odvesti uzajamnost. Stoga vršiti Njegovu volju i probuditi našu težnju prema svetosti. Ali ne sami: to je moguće samo u jedinstvu. Zajedničarska svetost, dakle, svetost čitavoga Djela. Vršiti Božju volju, bit će to naš odgovor na ljubav."

Jedan je redovnik upitao kako pomoći Crkvi u ovom teškom trenutku. Emmaus je odgovorila

uobičajenom neposrednošću i vadrinom: "Imam dojam da Marija želi pomilovati Crkvu, da je želi lijepu, također i preko nas. Ako je onakvo kakvo treba biti, Djelo Marijino – poput malene kćeri – doprinosi ljepoti svoje majke". Dopredsjednik Faletti dodaо je da poteskoće pomažu da padne što je suvišno, sve ono što nije Bog.

U nastavku dijaloga došlo je do izražaja da se danas više nego

nekad od svakog redovnika traži više mašte, inicijative i osobne zauzetosti: biti aktivan kvasac u zajednicama svijeta, odgovoran se samo za svoj mali ili veliki krug aktivnosti, nego za sve, tako da se ide naprijed kao tijelo.

Jedinstveni sklad

Te večeri u Faro je pristigla veća skupina članova Pokreta svih naraštaja iz raznih gradova Hrvatske. Mogle su se vidjeti i bogate slavonske narodne nošnje te čuti veseli kliktaji. Susret s predsjednicom bio je radostan, spontan i srdaćan. U jednosatnom programu predstavili su joj pjesme tipične za razne krajeve, igre, igrokaze, popraćene riječima dobrodošlice.

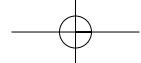
(5) arhiv NS

U završnom pozdravu Emmaus je istaknula ono što je bila podloga cijelog dana: "Uzajamna ljubav među svima omogućila je da od mnogih naroda i jezika prisutnih ovdje u Marijopolju Faro učinimo jedinstveni sklad. Ako svatko po povratku u svoj grad ponese sa sobom ovaj sklad, onda s pravom možemo reći da je gradić svjetionik za mnoge."

Obitelj Ivanjko predstavila se predsjednicima pjesmom

Susret s fokolarinama i fokolarinima iz jugoistočne Europe

Emmaus sa stanovnicima gradića Faro

*Posjet pogonu
proizvodnje
čarapa*

Svjetionik

Svoj dolazak Emmaus je iskoristila i za razgledavanje gradića, za upoznavanje njegovih stavnika i aktivnosti.

Osim fokolara i obitelji koje su ovdje stalno nastanjene, prisutna su i mala proizvodna i prodajna poduzeća ekonomije zajedništva: poljoprivredno dobro sa šljivikom, prodaja cvjeća na veliko "Plantart", automehaničarska radionica "Bestim", uz poduzeće "Stellae Fari" koje obuhvaća proizvodnju čarapa, frizerski salon i veleprodaju artikala za ugostiteljstvo "Leone".

Emmaus je posjetila i dječji vrtić Zraka sunca, nastao 1995. godine, s 4 mješovite skupine za 110 djece od 3 do 6 godina.

Integrirajući agacijansku pedagogiju s odgojnim načelima koja su plod karizme Chiare Lubich – osobito kultura davanja, odgoj za poteškoću, za bol, za mir, za prihvatanje drugačijega i umijeće ljubavi – u vrtiću se radi na cjelovitom odgoju ličnosti djece i na razvoju njihovih kognitivnih i komunikacijskih

sposobnosti. Nakon 15 godina, zahvaljujući suradnji sa studijskim centrom *Educazione e unita*, ovo iskustvo postaje dragocjeni znanstveni doprinos za izradu paradigmi pedagogije zajedništva i na akademskoj razini, u suradnji s Učiteljskim

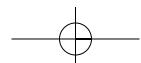
fakultetom u Zagrebu i u Skopju.

Emmaus i Giancarlo na kraju su se upisali u knjigu gostiju. "Djeci i svima onima koji s njima žive umijeće ljubavi, s najvećom zahvalnošću za zrake sunca koje obasjavaju i griju moje srce", napisala je Emmaus, a Giancarlo: "Nastavljam s vama, djeco i nastavnici, bacati kocku ljubavi, kako bi svaki dan bio prepun radosti".

U tih nekoliko dana posjetili su i druge prostore gradića, među njima i prostorije Novoga svijeta, gdje se priprema naš mjesecnik i knjige.

Navečer je slijedio susret s obiteljima koje žive u gradiću i daju svoj doprinos među ostalim i u poduzećima ekonomije zajedništva. Neke od njih su proživjele i ratne strahote, no nisu izgubile pouzdanje u Božju ljubav koja sve pobjeđuje. Emmaus sluša njihova svjedočanstva kao i zahvalnost što mogu biti dio gradića. Na kraju im kaže: "Gradić se sastoji od kuća,

*Fotografiranje
nakon
zajedničkog
slavlja*

NEOČEKIVANI DAR

stabala, ulica, no nadasve od osoba koje svjedoče uzajamnu ljubav i daju taj pečat čak i stijenama, skladnim kućama, svemu. Bez vas gradić ne bi postojao. Vaša uzajamna ljubav opravdava njegovo ime - Faro i pali njegovo svjetlo." Giancarlo dodaje: "Vašom snagom i usmjerenju vi ste obećanje mnogih plodova u budućnosti."

Fokolarini

8. kolovoza bio je predivan sunčan dan i lica fokolarina i fokolarinki iz Hrvatske i okolnih zemalja koji su za ovu prigodu došli u Faro susresti svoju predsjednicu blistala su posebnom radošću. Na svom susretu govorili su joj o životu u tako različitim narodima, koje je povijest razdijelila bolnim zidovima, ratovima i nerazumijevanjima. Pripovijedali su joj o radostima i poteškoćama, nadama i odlukama: "Ili živimo zaljubljeni u Boga, ili nema smisla ono što radimo". Emmaus je odgovorila zahvaljujući im za njihovu vjernost, jer "iako govorite različite jezike, različitih ste vjeroispovijesti i podrijetla, svi pripadate jednom narodu Božjem". Giancarlo je dodao kako je dirnut što su tako snažno "srce u služenju zajednicama Pokreta".

"Upravo sam se osobno susrela s Emmaus. Nisam imala osjećaj da razgovaram s predsjednicom, toliko je bilo jednostavno i prirodno. Ali koliko mudrosti! Nisam sama, mogu nadilaziti poteškoće i s njom koja je uvijek uza me", rekla je to jedna mlada fokolarina iz Rusije i nastavila uz osmijeh: "Avantura idealja jedinstva je uzbudljiva. Zahvaljujući njemu sve više otkrivam ljepotu onoga što nudi tradicija moje Pravoslavne crkve. Ovaj ideal je baš stvoren za nas! Kad sam na početku upoznala Chiaru i čita-

la njezine knjige, bila sam sigurna da je i ona pravoslavka!" Posjet predsjednice Faru bio je i prilika za odvojeni susret s pravoslavnim fokolarinkama i fokolarinima iz Rumunjske i Rusije.

Mladi

"Ostavili smo naše obitelji da bismo došli ovdje, ali vrijedilo je! Susresti se na tjedan dana s 55 braće iz različitih zemalja snažno je iskustvo",

život." I Nastavlja: "I ja osjećam da u vama imam 55 braće, jer dijelimo isti ideal – preplaviti svijet ljubavlju. Velika je radost biti ovdje s vama i biti dio ovoga blaženog naroda koji pripada Bogu, kako čitamo u sv. Pismu. Giancarlo je poželio GEN da dožive ljubav koja neće imati granica.

Pozdravljajući ih Emmaus se na kraju ispričala se što im je prisiljena ostaviti sve bombonjere i slatkise koje je dobila, jer sav taj teret ne može ponijeti sa sobom.

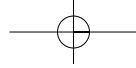
(3) arhiv NS

kaže mladić iz Mađarske. Mladi su primili Emmaus na svoj način, uz pjesmu i pljesak, radosno i slobodno. "Ono što se ovdje događa, ono što shvaćam ovih dana, može promijeniti moj budući život. Nešto fantastično!" kaže jedan Gen iz Španjolske.

Emmaus prihvata potvrđujući: "Ne brinite se da shvatite sve. Dovoljna je i samo jedna misao, koja vam je ovih dana ostala u duši, da vam promijeni

Ovim posjetom gradić Faro i sve njegove realnosti dobili su snažan impuls, a riječi koje je Emmaus uputila njegovim stanovnicima odzvanjale su kao novi izazov: "Neka vas ime Faro potiče da budete svjetlo koje rasvjetljava, da živate tako da ljubav pali Svjetionik (Faro). Ako postoji ljubav među svima, gradić je onaj svjetionik (Faro) koji mora biti". ■

Emmaus sa skupinom mladih iz međunarodne škole GEN koja se tih dana održavala u gradiću Faro

AKTUALNO

Behrouz Mehri

Pakistan na koljenima

Ako preletimo avionom iznad Pakistana vidjet ćemo nepregledno prostranstvo puno blata. Reportaža dopisnika iz Rawalpindija i pismo zajednice Pokreta fokolara.

**Veronika
i Ruperto**

Poplave koje su pogodile Pakistan tijekom mjeseca kolovoza nanijele su ogromnu štetu zemlji i narodu koji je ovih godina već puno trpio.

Uz velike probleme koji krično muče Pakistan, jedna od poteškoća koja se obično susreće jest nedostatak vode, neophodne za zemljoradnju (četvrtina pakistanske privrede) i za struju. Prošle godine monsuni gotovo da nisu ni došli i nije bilo kiše. Ove su godine monsunske kiše bile jake i učestale. Ne pronalazeći odvode vode su se razlike, uništavajući sve na što su nailazile.

Tragedija u brojevima

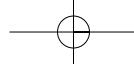
U Pakistanu su ljudi već navikli na tragedije. Da podsje-

timo samo na posljednje: razorni potres 2005. godine s oko 75 tisuća mrtvih; 220 samoubilačkih atentata u posljednje tri godine s 3500 žrtava i tisućama ranjenih; sukobi vojske i talibanskih pobunjenika u pakistanskim planinama 2009., u cilju sprečavanja napredovanja talibana, koji su prouzrokovali bijeg 2 milijuna ljudi; nedostatak struje više sati dnevno; visoka inflacija koja pograđa najviše siromašne, politička i ekonomski nestabilnost, itd.

Pa ipak je ova prirodna nepogoda možda veća od svih drugih, barem ako mislimo na njezine dimenzije i na ljude koji su zahvaćeni. Da bi se predočila težina situacije donosimo nekoliko statističkih podataka: u

prvim danima poplava zabilježeno je oko 1600 žrtava. Kiša je potom prestala i situacija se donekle popravila, no oko 4 milijuna ljudi morali su napustiti svoje domove kako bi spasili vlastiti život. Mnogi su izgubili sve što su imali, uključujući i kuću. Drugi su očuvali kuću, ali je u vodi istrunuo sav namještaj. Ujedinjeni Narodi govore da je zahvaćeno 20 milijuna ljudi, što je oko 12 % od ukupnog stanovništva zemlje, te procjenjuju da je šteta koju su prouzrokovale poplave veća od štete od tsunamija (2004.), potresa u Pakistanu (2005.) i potresa u Haitiju (2010.) ako ih zbrojimo.

U prvim danima poplava srušen je 91 most, mnoge su ceste uništene, 893 tisuće kuća

je srušeno ili teško oštećeno, srušeni su hoteli koji su bili izgrađeni blizu rijeka. Uništeno je 700 tisuća hektara usjeva, 80% rezerva hrane, uginulo je 80% uzgoja stoke. Komunikacija je teška jer nema dovoljno helikoptera. Računa se da oko 6 milijuna ljudi još čeka na pomoć.

Trenutno vlada velika zabrinutost za sudbinu tri i po milijuna djece. Ako uskoro ne dobiju pitku vodu i lijekove, postoji rizik od velikih epidemija koje će pogoditi nadasve najmanje. U ovakvoj situaciji veliki je strah od kolere.

U međuvremenu vode teku prema jugu, južnim tijekom rijeke Ind dugim 1200 km, koja protjeće kroz Karači i ulijeva se u Indijski ocean. Svakoga se dana slijevaju bujice vode i već su poplavile stotine sela. Ljudi

rodnoj zajednici u pružanju humanitarne pomoći žrtvama. Evo što su nam napisali:

"Nastojimo učiniti što možemo da bismo ublažili veliku patnju ovih ljudi. Odrasli i mladi iz zajednice Pokreta uspjeli su odnijeti pomoć u 381 kršćansku i muslimansku obitelj koje su sada smještene u nekoliko kršćanskih škola u Risalpuru, pod upravom vojske. Odnjeli smo im najnužnije potrepštine koje još nisu primili (mljeku u prahu, četkice za zube, kante, plahte i ručnike, knjige za djecu, itd.). Ljudi su bili jako zadovoljni i zahvalni za ovu pomoć. Usprkos poteškoćama, nisu slomljeni i žive u nadi.

Naši mladi i njihovi prijatelji bili su sretni što su mogli nešto učiniti i zahvaljivali su što smo ih pozvali na suradnju. Imali smo već određeno iskustvo kad

pomoći – što je obično vrlo teško zbog sigurnosnih razloga). Budući da je bilo smješteno 80 obitelji više nego što je predviđeno, računajući koliko imamo novca na raspolaganju, odlučili smo smanjiti predviđeni iznos za svaku obitelj tako da svatko nešto dobije i odlučili smo ne kupovati posude za vodu. Na naše iznenadjenje (iako smo već navikli da providnost svakodnevno dolazi), kad smo stigli u kamp vidjeli smo da je jedna poznata telekomunikacijska tvrtka upravo poslala kamion posuda za vodu. Radosno smo primijetili da je toga dana bio blagdan Velike Gospe.

Susrećući se s ljudima iz kampa, saznali smo da je jedna kršćanska obitelj u velikoj tuzi. Njihova dvanaestogodišnja kćer Mishba dva tjedna ranije operirala je tumor na mozgu. Obitelj je jako siromašna i nije joj mogla priuštiti prikladnu terapiju, jer su injekcije jako skupe. Situacija je vrlo teška. Mishba je bila u besvjesnom stanju, a sada se nalazi u životnoj opasnosti zbog teškog egzodusa pred poplavama i higijensko zdravstvenih uvjeta u kampu. Svi su se osjećali uključeni i u roku od nekoliko dana uspjeli smo je prebaciti u bolnicu koju drže luteranske redovnice u Rawalpindiju, gdje će je dobro njegovati. Ne znamo hoće li preživjeti, obzirom na teško stanje. Molimo i vas da molite za nju.

Sada nastojimo ocijeniti što nam je moguće učiniti. Razmišljamo da ujedinimo snage s apostolskom nuncijaturom i biskupijom Islamabad–Rawalpindi, jer kad prođe neposredna krizna situacija morat ćemo misliti kako pomoći ovim obiteljima koje su sve izgubile da se vrati u svoja sela, da izgrade kuće i da im i dalje pomažemo."

Ujedinjeni Narodi govore da je poplavama u Pakistanu zahvaćeno 20 milijuna ljudi, što je oko 12 % ukupnog stanovništva zemlje, te procjenjuju da je šteta veća od štete od tsunamija (2004.), potresa u Pakistanu (2005.) i potresa u Haitiju (2010.) ako ih zbrojimo

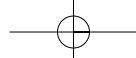
Arif Ali

se pokušavaju obraniti, ali je snaga vode često tako velika da su brane nedovoljne.

Uz narod

Da bi ublažili patnju, dali nadu te donijeli pomoći i najosnovnije potrepštine, zajednica Pokreta fokolara u Pakistanu priključila se Crkvi i međuna-

smo nosili pomoći ljudima pogodjenima potresom 2005. i 2006., ali dobro znamo da se uvjek susrećemo s mnogim problemima u organizaciji pomoći. Sada je izgledalo da je svaka poteškoća nestala, da su se sva vrata otvorila (primjerice, dobili smo sva dopuštenja od vlasti, dopustili su nam da uđemo u kamp za dijeljenje

DUHOVNOST JEDINSTVA

DAJ MI SVE OSAMLJENE

Gospodine, daj mi sve osamljene...

U svojem sam srcu osjetila bol koja prožima tvoje srce zbog tolike osamljenosti u koju je uronjen svijet.

Ljubim svako bolesno i osamljeno biće:

žao mi je čak i biljaka koje trpe..., životinja koje su napuštene.

Tko tješi njihov plač?

Tko oplakuje njihovo tiho umiranje?

A tko na svoje srce prtišće srce očajno?

Daj mi, o Bože, da u svijetu budem opipljiv sakrament tvoje ljubavi. Da budem ljubav jer si ti ljubav. Da budem tvoje ruke koje stišću k sebi i u ljubavi sažiju svu osamljenost svijeta.

ODIJELO KRŠĆANINA

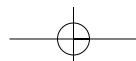
Ponekad, Gospodine, u ispraznostima što se kreću ulicama grada, između lakomislenosti i površnosti, žalosti i užurbanosti ljudi, svakog čovjeka što prolazi, šuštanje redovničkog odijela, tiki andeoski prolaz male sestre Charlesa di Foucaulda s njezinom izrazito skromnom pojавom, još govori našim dušama o idealu njezina utemeljitelja koji je "vikao" evanđelje svojim životom. I rađa se u nama još jača želja da te izrazimo i mi, da te "vičemo" i mi...

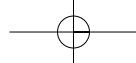
No, kako te možemo samim našim prolazom "dati" svijetu, izraziti te svijetu, svjedočiti te, propovijedati, mi koji se odijevamo kao i svi drugi, koji smo pomiješani sa svima kao i Marija u svoje vrijeme, kao Isus? Iz čega te mogu upoznati?

I znova izvire iz srca evandeoski odgovor, tvoje rješenje na naše pitanje: "Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge" (Iv 13,35). Eto odijela običnih kršćana koje mogu obući stariji i mlađi, muškarci i žene, oženjeni i neoženjeni, odrasli i djeca, bolesni i zdravi, kako bi posvuda i uvijek vikali svojim životom Onoga u kojega vjeruju, Onoga kojega žele ljubiti.

**Chiara
Lubich**

ŠTO GOD JE UČINJENO IZ LJUBAVI – NIJE MALENO

Tko ljubi kraljuje. Upravo je tako.

Vrijedi to za tebe i za onoga koji se, siromašan ili bolestan, susretne s ljudima koji su bogati ili pucaju od zdravlja. Jer onaj koji ljubi daje. Uvijek daje.

I upravo je u tom svojem davanju gospodin i posjeduje beskrajnu puninu.

Možda nam je zbog toga Bog zapovjedio da ljubimo: kako bi nas ispunio radošću osjećaja da nismo djeca ograničenih i nesposobnih ljudi, već Božja, djeca Kralja nad kraljevima.

Prisutnost ljubavi u svijetu može se usporediti s pojavljivanjem proljetnoga sunca, kad se čini da suha i škrta zemlja nema što ponuditi, a onda se iznenada sve ponovno zazeleni i procvjeta. Sjeme je postojalo, nedostajala je toplina.

U svijetu postoje plemenite nakane i dobra volja, ali često se ne vide plodovi jer nedostaje plamen ljubavi na kojemu oni dozrijevaju i otvaraju se.

Na toplini sunca, po neprestanom čudu, cvijeće cvate i s najbodljikavijih izdanaka. U dodiru sa srcima koja ne mjere, srcima punim beskrajne ljubavi, najveći i najokorjeliji grešnici postat će sveci.

Mnogi ljudi na svijetu gore od želje da čine dobro.

No, postoji dobro i dobro.

Ima onih koji čine dobro svojoj obitelji, rođacima, priateljima.

Drugi se uzdižu iznad toga i čine dobro društvu svojega vremena, možda i tijekom čitavoga svojeg života.

A postoji onaj koji čini dobro i nakon smrti, dugi niz godina, pa i stoljećima. To čini samo svetac jer on više ne živi u sebi, već Bog živi u njemu.

Ako nas i danas čitanje djela svetaca, koji su živjeli prije mnogo stoljeća, potiče da činimo dobro, to je zato što oni žive u svojim djelima i nastavljaju činiti dobro riječima koje odišu vječnim istinama.

"Ljubimo djelom i istinom!" (1 Iv 3,18). A ne: "Činimo djela i govorimo istinu!"

Ljubav se ne objašnjava riječima, objašnjava se na križu.

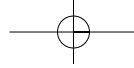
Što god je učinjeno iz ljubavi – nije maleno.

Znaš što treba činiti kad smo ljubili do kraja?

Ljubiti još!

Ne spominje se toliko da su prvi kršćani padali u ushićenja, koliko da su se uzajamno ljubili: oni su Isusovu oporuku primili dok je još bila potpuno svježa.

Tko je pokraj mene stvoren je meni na dar, a ja sam stvoren na dar onome tko je pokraj mene. Na zemlji je sve u odnosu ljubavi prema svemu: jedna stvar s drugom. No, potrebno je biti ljubav da bismo pronašli zlatnu nit među stvorenjima.

MLADI

Jelena Mališa,
prva hrvatska
studentica na
sveučilištu Sophia

*Jelena Mališa završila
je prvu godinu na
sveučilišnom institutu
Sophia u Loppianu*

*Jesu li tvoja očekivanja
ispunjena?*

Dolazeći po prvi put u Loppiano, osjećala sam da će život ovdje nadmašiti sva moja očekivanja. Tako je i bilo. Teško je riječima opisati taj poseban duh Loppiana i Sophije, potrebno ga je posjetiti da bi doživljaj bio potpun. Mogu reći, tko god nam je došao u posjet osjećao se „doma“, a kući je otisao obnovljen, radostan. Ljudi osjećaju da naša studentska i mjesna zajednica živi ljubav u odnosima. Taj je

*Kako bi usporedila
studij u Hrvatskoj i ovaj na*

Život nadopunjuje studij

**Neven
Novak**

zakon ljubavi uvijek na prvom mjestu. Potom dolazi i akademsko iskustvo. Sophia nije institut na kojem studiraju isključivo visoki intelektualci, kako se iprva može očekivati (zbog čega sam imala veliki osjećaj strahopostovanja pri upisu), niti institut u kojem se specijalizira teologija, filozofija, ekonomija ili politika. Sophia je otvorena svima koji su spremni proširiti svoje vidike i dopustiti da se vlastita struka obogati drugim strukama. "Specijalnost" Sophie je što prenoseći znanje prenosi i mudrost života, utemeljenu na duhovnosti Pokreta fokolara, pa time svaki student još više učvrsti svoju profesiju. Ovo otkriće je također nadišlo moja očekivanja u akademskom aspektu.

Što smatraš najvrjednijim 'dubitkom' u ovoj godini dana?

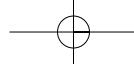
Mnogo je dobitaka na osobnom i profesionalnom planu, ali mislim da je za mene najveći dobitak spoznaja da je smisao čovjekova života živjeti s drugim ljudima u ljubavi i istini. Takav nas život uvodi u višu dimenziju (duhovnu) koja nas uvijek iznova obnavlja i daje snage da se suočimo sa životom. Sve što radimo – studij, posao, hobiji, zabava, čišćenje kuće... je sredstvo uz pomoć kojeg i zajedno s drugima možemo otkriti tu dimenziju.

Snažan mi je bio doživljaj na kraju ove prve godine na Sophii, da je akademski aspekt, iako jako važan, ipak samo "izluka" da prodremo u onostrano; da kroz zajedništvo misli, iskustava, talenata i djela naša akademska zajednica otkrije pravu istinu čovjeka: biti ljubljen i ljubiti.

sveučilištu Sophia?

U akademskom smislu, studij socijalne pedagogije u Zagrebu pružio mi je znanstveno gledište na čovjeka, dok mi Sophia daje cjelovitiji pogled, uvid u sulkus čovjekova postojanja. Studij u Hrvatskoj učio me različitim tehnikama rada s ljudima, pristupima terapiji i načinima ophodjenja s ljudima. Sophia me uči da je najvažnija metoda metoda ljubavi, metoda prihvatanja drugoga kao osobe, a ne samo kao klijenta, pacijenta, štićenika. Iznad svake druge potrebe, svaki čovjek traži da bude prihvacen. To je prvi korak u stvaranju dobrog odnosa s drugima, a dobar odnos je prvi uvjet za poticanje bilo kakve pozitivne promjene u drugima, što je bit pedagogije.

S druge strane, iako su odnosi studenata s većinom profesora

tijekom dodiplomskog studija u Hrvatskoj bili jako dobri, na Sophii se odmah osjeća drukčije ozračje. Profesori su izuzetno profesionalni i kompetentni, ali su istovremeno prijatelji s kojima ručamo za istim stolom, pijemo kavu, slavimo rođendane, idemo na izlete i pričamo o životu. Osim što su tijekom predavanja i ispita za katedrom i kao na svakom drugom sveučilištu rade svoj posao odgovorno, toliko su jednostavnici i ponizni da njihove „titule“ i uvaženost na međunarodnoj razini ne dolaze do izražaja na način da odaju njihovu superiornost i zahtjev za strahopoštovanjem. Pristup jednakosti i familijarnosti u odnosima vrijeđi i među studentima.

Što je tebi značilo studirati i živjeti s mladima drugih zemalja, dalekih kultura...?

Iskusila sam da, usprkos nekim velikim razlikama, različite kulture i jezici nisu problem ako postoji sloga i trud svakoga da prihvati i shvati drugoga, ako je svatko spreman mijenjati sebe i "staviti se u kožu" drugoga. Naravno da povremeno dolazi do nesporazuma, ali uz dobru volju svaka se teškoća može nadići. Tako sam tijekom ove godine razvila neka od najiskrenijih prijateljstava u životu, s Koreankom, Brazilcima, Meksikancima...

U Loppianu se može susresti svijet bez putovanja u daleku zemlju. Zanimljivo je vidjeti toliku posebnost svake kulture: spontanost, bučnost i radost Brazilaca, kavalirstvo Meksikanaca, osjetljivost i finoću Azijaca, jednostavnost i gostoljubivost Afrikanaca, ozbiljnost i refleksivnost Europljana. Neprocjenjivo je čuti iz prve ruke o zbivanjima u pojedinoj zemlji, ali i pojedinosti i zanimljivosti narodnih običaja, proslava,

gastronomije...

Jesi li se susrela s kakvim poteškoćama tijekom studija?

Naravno! Na Sophii sam najviše rasla kroz krize. Stres zbog pomanjkanja sna i vremena za učenje, napor u obavljanju različitih obaveza, različite navike sustanarki, problemi u odnosu s drugima, pomanjkanje prijevoza u Loppianu, egzistencijalna pitanja poput zvanja, neizvjesne budućnosti, vlastitog identiteta... mogu prouzročiti unutarnje krize, ali kroz koje učimo kako su životne teškoće blagoslov i pomažu nam rasti u mudrosti.

Uviđam koliko je važna zajednica u nadilaženju osobnih problema. Nebrojeno sam se puta osjećala bolje samo zato što sam bila okružena ljudima ili, još bolje, kad sam drugome mogla pomoći u prevladavanju njegovih teškoća. Nekad je i sama zajednica izvor stresa (nije lako živjeti 24 sata na dan s istom grupom ljudi), ali s druge strane je izvor utjehe.

Što bi rekla mladima kad bi ih željela potaknuti da se upišu na sveučilište Sophia?

Sophia je institut otvoren za sve koji su završili dodiplomski studij od 3 godine, neovisno o religijskoj, kulturnoj i dobnoj pripadnos-

ti. Studij na Sophii nije striktno vezan uz dvije godine, već se program studija može prilagoditi u dogовору s odgovornima, čak i na kratko vrijeme (semestar, godina dana, itd.). Osim toga, jedini preduvjet je spremnost na život u zajedništvu, jer je ono bit ovog iskustva u kojem život nadopunjuje studij i studij život. Tko se želi upisati na Sophiju mora biti spreman otvoriti se drugima, drukčijim pogledima na život i drukčijim profesijama, mora biti spreman na vlastitu promjenu, inače neće moći primiti brojne plodove koji mu se ovdje nude.

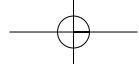
Imate li možda u planu informirati mlade u gimnazijama ili na fakultetima o mogućnosti upisa na sveučilište Sophia?

Na poziv različitih institucija i fakulteta, Sophia povremeno organizira susrete na kojima profesori i studenti prenose iskustvo ovog magistarskog studija. Nadamo se da ćemo iduće godine navratiti u Zagreb, vjerojatno na Učiteljski fakultet, s kojim Pokret Fokolara već surađuje. Inače, sve informacije mogu se naći na internetskoj stranici fakulteta www.iu-sophia.org. ■

Jedini uvjet za studiranje na sveučilištu Sophia je spremnost na život u zajedništvu, jer je ono bit ovog iskustva u kojem život nadopunjuje studij i studij život. Tko se želi upisati mora biti spreman otvoriti se drugima, drukčijim pogledima na život i drukčijim profesijama, mora biti spreman na vlastitu promjenu.

(2) Blažen Perović

MLADI

Na slici:
Ivona Iveljić

Foto: Branimir Kovacević

Do svoje osme godine bezbržno sam živjela u gradiću Vareš u Bosni i Hercegovinu sa svojim roditeljima i starijim bratom. Kad je počeo rat izbjegli smo. Nas četvero, bez ičega, s koferom stvari u ruci

otac je legao preko nas da bi nas zaklonio, a ja sam se još šeće u suzama molila. Kad smo se udaljili, vidjela sam da su moji dobro. Na čovjeku koji je bio do nas vidjela sam kry, ali bio je živ.

Oko pola godine smo se tako premetali po Bosni tražeći sigurnije sklonište, spavajući po školama, suočavajući se s neizvesnošću svakoga novoga dana.

Moj je otac već tada bio u mirovni, imao je bolesno srce. Svim silama se trudio da nas prebaci na sigurno. Jednog dana uspjeli smo se ukrcati u autobus koji je prevozio bolesne i majke s malom djecom u Hrvatsku.

I tako smo s jednim-dva

Ta žena bila je Azra, i ona izbjeglica iz Bosne, inače muslimanka, priateljica Djela Marijina. Zanimala se za našu priču i odmah kupila meni i bratu tople sendviče. Nakon par telefonskih poziva već smo bili na ukusnom ručku u tadašnjem središtu fokolara, a zatim nas je teta Jela iz Kaštela primila u svoju kuću. Počela sam upoznati život Djela, ići na susrete...

Nakon 2-3 mjeseca otišli smo u Stobreč i tamo godinu dana živjeli u kamp kućici. Boga Ljubav kojeg sam snažno osjetila u mom životu i u životu cijele moje obitelji željela sam upoznati dublje. Tako smo se ja i brat u Stobreču krstili i primili prvu pričest.

Kad se oslobođio Knin, otišli smo živjeti u nečiju kuću dok se vlasnica nije vratila. Iako je bio bolestan, otac je radio razne poslove, a živjeli smo vrlo skromno. Zadnja naša postaja je selo Crljenik blizu Stankovaca, gdje i danas živimo.

Slučajni susret kod kioska

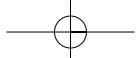
**Ivona
Iveljić**

bježali smo po Bosni, pješice, u kombijima i na razne načine, zadržavali se u još nezaraćenim mjestima, živeći u svakodnevnom strahu. Do tada još nisam toliko razmišljala o Bogu, tražila ga i dozivala. Sjećam se kad sam mu se prvi put obratila. Prevozili su nas u kamionu koji je imao prikolicu prekrivenu samo plahtom. I dok smo se tako vozili prema nekom sigurnijem gradu, u blizini su se začuli pucnjevi. Pri pomisli na bol, patnju, smrt, panično sam se obratila Bogu, molila sam Mu se kao nikada do tad, tako mala klečala sam pred Njim. Obećavala sam Mu obitelj i mene, sve ljude u kamionu. Pucnjevi su postajali sve bliži, vozač je vozio na sav gas,

kofera robe došli u Split. Kroz cijelo to razdoblje izbjeglišta u Bosni svaku večer mi je na usnama bila molitva, razgovarala sam s Njim.

U Splitu nismo poznавали nikoga, nismo znali kome se obratiti, bili smo blago rečeno izgubljeni. Dopustili su nam da spavamo na drvenim klupama željezničkog kolodvora. Kako nismo imali novca, otac se već prvi dan počeo raspitivati, tražiti pomoć, tražiti nekakav posao, smještaj. Prošla su tri dani i ništa nije našao. Četvrtog dana ujutro otišao nam je potražiti nešto za jelo. Na kiosku fast fooda sretne jednu ženu... i to je bio taj odlučujući trenutak!

Gledajući unazad, vidim da je moj život i život moje obitelji obilježen prisutnošću Boga koji je Ljubav. Svaki put kad bi došlo do toga da nam se vrata zatvore gotovo da samoga kraja, Bog nam je otvarao nova. Tako je i sada dok živim i studiram u Splitu, gdje mi ona konkretna pomoć dolazi upravo u trenutku kad mi najviše treba. I što je najsnažnije, na okupljanjima mladih dobivam snagu da u svakoj situaciji vjerujem u Božju ljubav. Željela bih da ostatak mojega života bude zahvala za svu ljubav koju sam primila i koju želim svakoga dana širiti drugima.

MLADI

Meočekivani poziv na marijapolu u Sibir početkom ljeta odmah sam s radošću prihvatile, ponudila se za sviranje gitare, spremna podijeliti svoja iskustva i biti im na raspolaganju. Tek kasnije sam postala svjesna poteškoća koje su se ispriječile pred putovanje: zadnja sam godina fakulteta, treba napisati završni rad, ispitni rokovi su tek krenuli, avionske karte su dosta skupe... Ali iskustva su se nizala jedno za drugim, sve su se kockice posložile i uspjela sam –

Marija Fabjan

Pomisao da su one tamo same, da je zajednica

s vjetljka
pričvršćeni su zvučnici iz kojih se
čuje program radijskih postaja.
Na Mariapoliju je sudjelovalo

*Marijapol
u Sibir: ideal
jedinstva posvuda
je isti*

Vječno ledeni Sibir na plus 30

otisla sam na drugi kraj svijeta. Avantura je počela 27. lipnja. Najprije sam posjetila Moskvu, gdje su me dočekale fokolarine. Cheri iz Filipina preuzeila je ulogu turističkog vodiča. Iako smo grad razgledavale cijeli dan, uspjela sam vidjeti samo Kremlj. Moskva je toliko ogromna da se to ne može pojmiti! Sve što sam vidjela bilo je obilježeno ruskom poviješću, koja je bila teška, a posljedice komunizma još se osjećaju.

To sam posebno doživjela u Krasnojarsku, milijunskom gradu u Sibиру, gdje u fokolaru živi moja sestra! Upoznavši ljude iz njihove zajednice, stekla sam dojam ozbiljnosti, zatvorenosti, kao da me ignoriraju, ali ispod tog prvog dojma krilo se veliko, toplo srce, toliko veliko da su me svi pitali hoću li tamo zauvijek ostati.

Fokolar u koji su me primile tri fokolarine (Jarka iz Češke, Enrica iz Italije i Meta, moja sestra) pravi je topli dom.

još sasvim mlada, sve to fokolar čini oazom u kojoj je tako osjetna duhovna prisutnost Isusa među nama. Gdje su dvojica ili trojica sabrana u Njegovo ime, tamo je i On i time se rađa zajednica, čudo.

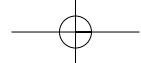
Krasnojarsk me oduševio – jako veseli grad, početak srpnja i 30 stupnjeva u zraku. Možete li zamisliti kako grad oživi kad temperatura s 30 ispod nule prijeđe na 30 iznad nule? Svaki dan izgleda kao da je slavlje – kafići, štandovi, šatori, glazba, a svi su vani do kasno navečer, budući da u ljeto vrijeme danja svjetlost traje do ponoći. Sve je puno cvijeća, fontana, različitih kulturna. Time nadoknađuju što je preko zime propušteno. Može se sresti puno Kineza i Mongolaca, jer su te zemlje dosta blizu. Sve to traje dva mjeseca, a zatim opet u duboki minus! Na temperaturi od minus 30, ljudi ne stoje na cesti i ne razgovaraju, a da ne bi vladala mrtva tišina, na uličnim

80 ljudi, među njima puno mladih obitelji. Vladalo je lijepo i opušteno ozračje, a bilo je i puno vremena za upoznavanje i uspostavljanje novih kontakata. Uvjerila sam se da je ideal jedinstva isti na bilo kojem kraju svijeta, uvijek nov, nositelj istinske radosti. To se posebice dalo osjetiti na kraju mariapolija, u predivnim dojmovima, u ozračju koje smo svi zajedno uspjeli izgraditi tijekom tih tri dana.

Važno je napomenuti da je kod njih vjera još sasvim mlada. Najstariji kršćanin je tek pet godina kršćanin. Dirnulo ih je kad sam rekla da sam od rođenja kršćanka i da sam takva odrasla u svojoj obitelji.

Na kraju, bilo je to nezabrovno životno iskustvo koje me uistinu obogatilo. Dobila sam snažan osjećaj i vjeru da je moguće ostvarenje Isusove oporuke, što nam je Chiara Lubich povjerila: "Da svi budu jedno". ■

**Marija
Fabjan**

SLIKOM I RIJEČJU

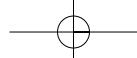
alone...

Slobodno *razmišljanje*

Sanjar...

slike
Ana
Majdak

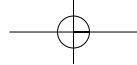

Party is over...

Cura i dečko...

INTERVJU

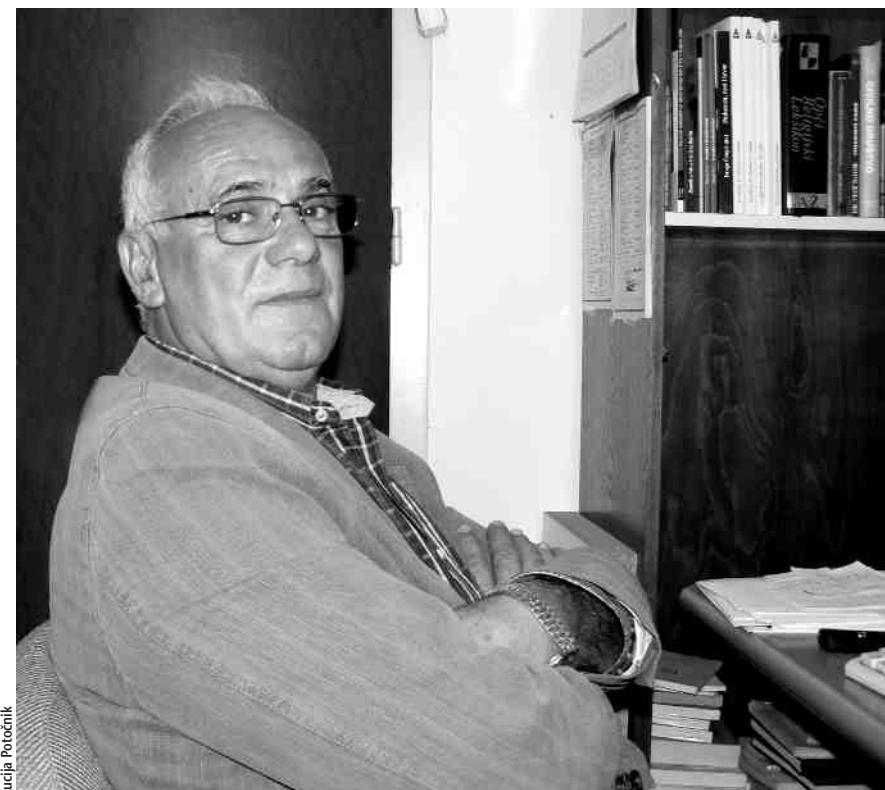
Dr. sc. Stipe Tadić
u svom uredu na
institutu Ivo Pilar

Što bi ste rekli o sebi?

Završio sam studij filozofije i sociologije. Oženjen sam, supruga i ja živimo u braku 25 godina. Bog nam je dao četvero djece, obični sam vjernik laik i radim u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar.

Koje područje izučavate i kakav doprinos društvenoj znanosti daje Institut Ivo Pilar?

Pitanja cijelovitoga smisla ljudskoga života i konačnog smisla ljudske egzistencije uvijek su me osobito zanimala. Na ta pitanja na sebi svojstven način pokušavaju odgovoriti filozofija, teologija i, na praktičnom planu poglavito, vjera, odnosno religija. Fenomen religije i religijskoga me oduvijek zanima(o), a

Lucija Potčnik

Kreativno graditi duh zajedništva

Dr. Stipe Tadić, sociolog i znanstvenik s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar

Željko
Scotti

osobito u vrijeme studija sociologije. Možda i zbog ondašnjeg ideologiziranog pristupa religiji kao „otuđenoj svijesti“, koja je „osuđena na odumiranje“ (a tako se pokazivala vitalnom!), i ateističkoga režima u kojem smo živjeli. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu organiziran je, još u bivšem režimu, postdiplomski studij iz sociologije religije. Upisao sam taj studij i magistrirao radnjom o mjestu i ulozi svećenika u religiji, odnosno o fenomenologiji svećeničkog poziva. Osnovna postavka radnje bila je da je svećeništvo poziv koji traži cijelovitu osobu, a ne profesiju gdje se može korektno „obavljati“ posao. U tom je

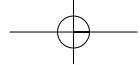
vremenu došlo do demokratskih promjena u društvu, zaposlil sam se u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar, doktorirao s temom o *Novim eklezijalnim pokretima u Crkvi u Hrvata*. Bavim se, dakle, istraživanjima fenomena religije i religijskoga, religijsko-religioznim iskustvom, novim eklezijalnim i religijskim pokretima, religijom i religioznošću u sekulariziranu svijetu, (post)modernom društvu, etc.

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar pak, društvenim istraživanjima i društvenoj znanosti na našim prostorima, daje vrlo značajan obol. Od istraživanja javnoga mnijenja, preko rele-

vantnih psihologičkih, sociologičkih, demografskih i povijesnih istraživanja, do antropološko-kulturoloških fenomena u modernome društvu.

Recite nam nešto o tim novim religijskim pokretima.

„Novi religijski pokreti“ su, kao i sve što je vezano uz religiju i religioznost, vrlo složen i slojevit fenomen. Naime, u suvremenom sekulariziranu svijetu koji postaje sve svjetovnijim, ostaje sve manje prostora za transcendenciju i transcendentno. A to onda znači i određene poteškoće za autentično vjerničko iskustvo i autentični doživljaj svetoga. Jer istinsko

Sveto uvijek je Transcendentno. Naime svijet u kojem živimo vrednuje samo praktične talente i one koji ih mogu odmah ovdje i sada učinkovito realizirati. A u vjerničkome životu to nipošto nije slučaj. Zato i raste prostor vjerovanja u *imanentno sveto*. Vjerovanjem u imanentno sveto proširuje se prostor za „imanentističke religije“: različite i raznorodne kultove, „nove religije“, „religije mladih“, „potrošačku religiju“, „svjetovnu religiju“, „religiju zdravlja“, „kult ljepote“, „kult mladosti“, koje-kakva ezoterijska učenja i (okultne) prakse, vjerovanja u reinkarnaciju, različite i raznorodne sekte istočnačke i zapadnačke (religijske?) provenijencije, poplava „novih religijskih pokreta“, različite grupe za samopomoć i tome slično. Nabranjanje bi uzelo previše prostora i predaleko odvelo.

Kakvo značenje oni imaju u suvremenom društvu?

Što se pojavka suvremenih, „novih“ religijskih pokreta tiče, potrebno je ponajprije, barem sa socioreligijskog zrenika, proучavati društvene uvjete koji generiraju takvo *šarenilo religijske scene* suvremenoga društva. Na policama *hipermarketa religijskog tržišta* ideja suvremenog svijeta doista je moguće pronaći sve i svašta. Potrebno je također poznavati suvremeni društveni i kulturni kontekst u kojemu se oni „rađaju“ i nastaju. A pojavljuju se u (post)modernom vremenu, posve sekulariziranu svjetu i u religijskim zajednicama koje „sklapaju pakt“ s tim i takvim svijetom. A postmoderno vrijeme, koje neki nazivaju i kasnom ili visokom modernom, je vrijeme posljednjih nekoliko decenija prošloga stoljeća u kojemu dolazi, da se poslužim rječnikom našega najpoznatijeg sociologa religije i religiologa pok. Željka Mardešića (poznati-

jega pod pseudonimom Jakov Jukić), do pravih *antisekularizacijskih pobuna*, jer, radikalizacija i radikalizam sekularizacije i sekularizma (*ideologije* koja opravdava i promiče sekularizaciju!) u pravilu rađa *novim i neutaživim traženjima* (*iskustva*) „nečega posve drugoga“. Upravo je taj *radikalni sekularizam* na sceni u suvremenim svjetovnim društvima Zapada, što se zorno vidi od sudske zabranjivanja nošenja „burke“ do „izbacivanja“ križeva iz učionica u (talijanskim) školama. Suvremeni sekularizirani zapadni čovjek je izgubio osjećaj za (autentično) S(v)eto i ne poštije svetinje drugih. Stoga ih i nastoji relativizirati, „zamjeniti“ i čisto svjetovnim sadržajima dati religijska značenja. Primjerice, shopingu, potrošnji, tjelesnoj ljepoti, zdravlju, itd. A tu se onda otvara prostor *radikalnom sekularizmu*, odnosno „*diktaturi relativizma*“, o kojoj govori sv. otac Benedikt XVI. A radikalna sekularizacija i sekularizam u pravilu rađaju *novim traženjima* i „novim“ religijama.

Novi religijski pokreti (nekršćanske prove-nijevi) samo su naj-radikalniji i najeklatantniji primjer takovoga traženja u potpuno svjetovnome svijetu. Društveni i kulturni uvjeti, krize, „tranzicije“, pojačane tenzije između društva i pojedinca, a poglavito metafizička kriza, (da ne reknemo atrofija!), i kriza identiteta u (p o s t) m o d e r n o m društvu mogu biti samo „katalizatorom“ toga traženja.

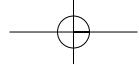
Što je raditi kršćanima u postmodernom društvu?

To doista ne znam, recepta nema! osim – *životom svjedočiti evanđelje!* primjereno vremenu i okolnostima u kojima živimo. Živjeti vjeru, a ne toliko pričati o vjerskim istinama. Zauzimati se za dobro, ljubiti bližnje, poštovati uvjerenja drugih, a ne nametati im „svoje istine“,...biti humani. Krist je umro za svakoga čovjeka i njegovo otkupiteljsko djelo vrijedi za svakog čovjeka, a ne samo za one koji se samo (nominalno) zovu kršćanima. Krist Isus isti je, reče sv. Pavao, „i jučer i danas i u sve vjekove!“ I u svim vremenima, unatoč određenim

Obitelj Tadić na okupu

privatni arhiv

KREATIVNO GRADITI DUH ZAJEDNIŠTVA

specifičnostima svake epohe, kršćanin treba biti svjedokom vjere koja spašava sve. A svjedočiti vjeru može (samo!) onaj tko ima *osobno vjerničko iskustvo*. Razumije se, onaj tko ga doista (autentično!) ima, a ne onaj koji (subjektivno!) tvrdi da ga ima. U evanđelu kriterij razlikovanja je vrlo jasan: „*po plodovima čete ih poznati*“.

djelovali. Chiarinu (mjesečnu) „Riječ života“ prevodili smo s njemačkoga jezika iz časopisa „Neue Stadt“, ili iz talijanskog časopisa „Città nuova“, prepisivali strojopisom i međusobno dijelili. Naravno „skrivenčki“ jer se i to moglo protumačiti kao „neprijateljsko djelovanje“. Bilo je uzbudljivo, znajući da u svakom trenutku možete biti optuženi za širenje *neprijateljske propagande* ili završiti na „informacijskim razgovorima“. U to sam vrijeme isao, s jednim sada pokojnim kolegom koji se u Njemačkoj dobro upoznao s pokretom fokolara, fokolarinima u Ljubljani i pobliže se upoznao s karizmom fokolara i njihovim načinom djelovanja. Organizirali smo male (molitvene) zajednice u Zadru, Murteru, Splitu... i na susretima izmjenjivali svoja vjernička iskustva.

Sudjelovali ste na susretima Zajedno za Europu u Stuttgartu...

Da, bili su to susreti kršćanskih pokreta, na kojima sam imao priliku slušati Chiarina predavanja. Bila su jednostavna i vrlo duhovna. A govorila je obično o utjecaju kršćanstva i kršćanskih svetaca na europsku uljudbu i zajedništvo. Od sv. Benedikta i Franje Asiškoga, preko sv. Brigite Švedske i Terezije Avilske do suvremenih dana. Meni je to bilo doista vrlo impresivno. Kasnije sam i sam nešto pisao o fokolarinima i u okviru jedinog empirijskog istraživanja o eklezijalnim pokretima kod nas (2002.). Među sedam relevantnih crkvenih pokreta, anketirao sam i pripadnike Pokreta fokolara. Nešto od toga je i objavljeno u znanstven-

im časopisima. U okviru izbornog kolegija o suvremenim eklezijalnim pokretima, kojega sam držao na Hrvatskim studijima i FFDI, uvijek bih nekoliko predavanja imao i o pokretu Djela Marijina, ili nekome od studenata tu temu dao kao seminarski rad. Djelovanje fokolara je vrlo široko od (spontanog) ekumeniskog djelovanja, preko Ipedagogije i ekonomije zajedništva do zauzete ljubavi za čovjeka i izgradnje svijeta u jedinstvu, poštjući i uvažavajući rasne, vjerske, nacionalne, kulturološke i sve druge razlike.

Kako u krizi obnavljati duh zajedništva i liječiti rane podjela u našem društvu? Može li Krist Napušteni biti adresa i utočište?

Rekao bih da je kriza trajna pratiteljica ljudskoga života. Ne samo osobnoga nego i društvenoga. Kriza bi po svojoj naroni trebala biti prolazno, pročišćujuće i obnoviteljsko vrijeme.

Može li Krist Napušteni biti adresa i utočište? Vjernicima svakako može (i mora!). Ali i vjernici moraju znati da naše društvo, unatoč tako velikom (deklarativnom!) izjašnjavanju pripadnicima katoličkoj vjeri, nije monokonfesionalno društvo, nego pluralističko sekularno društvo. Stoga je potrebno „duh zajedništva“ graditi trajno sa svim „ljudima dobre volje“, a ne samo s pripadnicima mojih vjerničkih uvjerenja, nacionalne pripadnosti, ili onim tko prihvata moju ljestvicu vrednota i vrijednosti. Trajno i kreativno graditi duh zajedništva, odnosno jedinstva u različitosti, zadaća je svakog plemenitog čovjeka i onoga koji hoće takvim biti. Izgradnja „boljega svijeta“ nije monopol ni znanstvenih ni intelektualnih ni političkih elita, nego svih ljudi dobre volje. ■

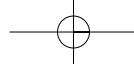

arhiv NS

Stipe Tadić na susretu Zajedno za Europu u Stuttgartu 2007. godine

Kako ste doživjeli Djelo Marijino – Pokret fokolara i Chiarinu ljubav i zauzetost za čovjeka i svijet u jedinstvu?

S pokretom Djela Marijina upoznao sam se prvi put prije više od 30 godina u vrijeme moga studiranja. Na Filozofском fakultetu, gdje su uglavnom svi studenti morali imati „moralno političke podobnosti“ radi budućega zaposlenja, bilo je uzbudljivo pokazati malo građanske hrabrosti i otvoreno ići u crkvu. Naime, na taj bi se način samim time pokazalo i otvoreno neslaganje s ateističkim režimom, a to je onda značilo i otegotnu okolnost prilikom zapošljavanja, jer se u prosvjetnim službama vjernike nije zapošljavalio. Mi koji smo se vidjeli u crkvama, ili oni koji su dolazili „po skrivenčki“, međusobno bismo se družili, okupljali u (molitvenim) zajednicama i -

DUHOVNOST I EKLEZIOLOGIJA

Ako je pravi problem ovoga doba da Bog nestaje s obzora ljudi, kako je to potvrdio papa Benedikt XVI. u svojem pismu biskupima Katoličke crkve, onda su za poslanje Crkve potrebni nadasve ljudi koji će svojom vjerom vikati: "Bog postoji, imajmo pouzdanja u njega, on je uslišao našu molitvu".

Naravno da se u posve sekulariziranom društvu kakvo je zapadno i samim kršćanima lako obeshrabriti znajući da su "maleno stado" pred svijetom kojemu trebaju navijestiti evanđelje. U tom kontekstu u pomoć može priteći druga Papina tvrdnja, a to je da budućnost obično određuju "kreativne manjine". Da, možda nas je malo i nespremni smo, ali gotovo da je zakon povijesti spasenja da Bog djeluje upravo onda kada osjećamo našu nesposobnost, našu slabost i nemogućnost da dostignemo svoje ciljeve.

arhiv CTK

Mojsije pobijedio faraona i oslobođio svoj narod, Judita je svladala Holoferna, a Estera Hamana.

primjera ljudi koji su u teškim situacijama sve prevladali vjerom. To je slučaj Katarine Sijenske koja je bez ikakve moći

Katolička zajednica u Uzbekistanu: nekoliko desetaka osoba i velika kreativnost

Kreativne manjine

Bog djeliće upravo onda kada osjećamo našu nesposobnost

Na duhovnim vježbama Rimskoj kuriji 2000. kardinal Van Thuan razmatrao je o tome kako se Crkva u tradicionalno kršćanskim zemljama danas nalazi u situaciji da je postala manjina. On je usmjerio svoju pozornost na povijest naroda Božjega i u njoj pronašao pripovijesti i događaje koji mogu osvijetliti tako nepovoljnu situaciju. I što je primjetio? Da je iz podređene pozicije

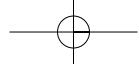
Promatramo li nadalje pobjedu Davida protiv Filistejaca, a osobito njegov dvoboј s divom Golijatom, primjenjujući taj događaj na Crkvu, kardinal je komentirao: "U mnogim smo situacijama mi manjina kad je riječ o brojevima, snagama, mogućnostima i sredstvima. Ali poput Davida, mi idemo naprijed *in nomine Domini*", tj. u vjeri.

U povijesti Crkve mnogo je

uspjela vratiti Papu iz Avignona u Rim; don Bosca čije su savjete tražili kako pape tako i kraljevi; Arškog župnika koji je svladavši gore nesposobnosti, ravnodušnosti i mržnje, stvorio živu župsku zajednicu; kao i Ivan Pavao II. koji je od samog početka svoje papinske službe vatio: "Ne bojte se!"

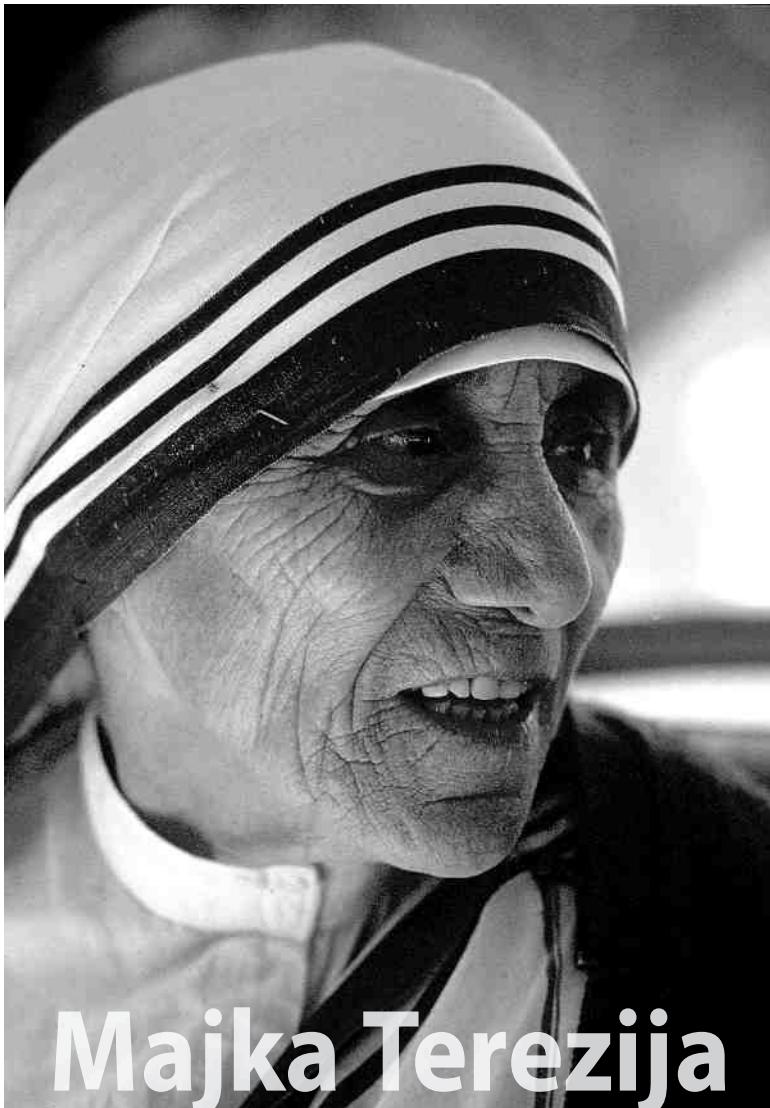
Za sve ostaje uzor Marijin "da" pun povjerenja.

Brendan Leahy

OSOBNOSTI NAŠEG VREMENA

*"Dodi, dodi,
ponesi me u
'rupe' siromaha.
Dodi, budi moje
svjetlo". To je
Isusov zahtjev
Majci Tereziji.*

Majka Terezija *i (prava) vjera*

*Trajno ću biti odsutna s neba - da bih palila
svjetlo onima koji na zemlji žive u tami*

Giovanni
Casoli

Stota obljetnica rođenja Majke Terezije iz Kalkute 26. kolovoza proslavljena je diljem svijeta. U poruci upućenoj s. Mary Premi, vrhovnoj glavarici družbe Misionarki ljubavi, koju je blaženica osnovala godine 1950., papa Benedikt XVI. istaknuo je Majku Tereziju kao uzor primjerne kršćanske kreposti.

U njezinom rodnom Skopju predstavljena je "Nacionalna nagrada Majka Terezija" i otvorena izložba hrvatskog fotografa

Zvonimira Atletića. Na Kosovu je godina 2010. proglašena "Godinom Majke Terezije". Na sjeverozapadu Albanije održalo se nacionalno hodočašće. Velika su slavlja bila u Indiji, gdje je Majka Terezija provela najveći dio svoga života.

Diljem svijeta, kao i u Hrvatskoj, slavljenje su brojne svete mise.

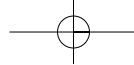
Kada je izašla knjiga Majke Terezije "Budi moje svjetlo" u

kojoj je dokumentirana njezina dugogodišnja kušnja vjere – gotovo pedeset godina u kojima Majka Terezija nije osjećala odnos s Bogom, osim u vrlo rijetkim trenucima – laicisti su mislili da je ona izgubila vjeru.

To je vrlo zanimljivo i dostojno pojašnjenja. Ono što je za redovnicu umirućih bio najteži i najčišći nastavak puta (kao i za sv. Ivana od Križa, Chiaru Lubich i mnoge stare i suvremene velike mistike), za nevjernike laiciste – a to na sreću i nisu svi nevjernici – bilo je barijera i kraj puta.

Kako doista stvari stoje? Potrebno je nadasve razumjeti što vjera nije: nije osjećaj ("osjećati" vjeru); privremena pomoć; navika; psihološko utočište. Sve to sigurno nije vjera. Naprotiv, što je više gola i okrutna, siromašna i kušana, više je prava vjera. Međutim, što se više bavi stanjima duše ("Gotovo sva stanja duše su plod našeg samoljublja", rekao je velikan vjere sv. Franjo Saleški), udobnosti građenih odozadol, duhovnih računica, alibija ili još gore kompleksa više vrijednosti prema nevjernicima, tim više vjera postaje opasna i vrlo daleka od Krista koji je između utjelovljenja, smrti i uskrsnuća živio kao pravi čovjek, umro je i uskrsnuo, uvijek i sve više u čistoj i goloj vjeri. Stoga je vjera po svojoj naron tamna.

No, dajmo riječ njoj, za koju neki prepostavljaju da je izgubila vjeru. Majka Terezija je svakoga jutra satima molila Boga, kojega nije "osjećala", za snagu da proživi dan među bijedom i bolestima, smradom i smrću. Pustimo je da govori precizno nižući svoje biografske i duhovne etape. Ova žena koja je u osamnaestoj godini već postala redovnica u kongregaciji gdje su bile većinom učiteljice, već je u petoj godini svoga života osjetila "ljubav prema dušama" a u dvanaestoj zvanje da pomaže siromasima, koje je postalo misio-

narsko zvanje kad je ušla u samostan. Tako se našla u Bengalu na formaciji, a u Kalkuti je poučavala djevojke iz dobrostojecih obitelji. To je radosno radila dvadeset godina.

Ali već godine 1937. u njezino je biće počela ulaziti tama. Iako se pokazalo da je riječ o uobičajenoj kušnji vjere, bilo je to nešto mnogo više, priprema na zvanje u zvanju. Napustit će družbu (koju je jako voljela) kako bi slijedila jasan glas koji je tražio da se u potpunosti daruje Kristu u najsiromašnijima, u posljednjima. Drugo zvanje imalo je cilj "utažiti žđ Isusa Krista na križu iz ljubavi i za duše". Kao što je kasnije objasnila misionarkama ljubavi, "sve dok duboko ne spoznate da Isus žđa za vama, nećete moći početi spoznavati tko on želi biti za vas. Ili što on želi da budete za njega."

Tako je glas potaknuo da s bolom u duši ostavi prošlost i sadašnjost govoreći joj: "Dođi, dodi, ponesi me u 'rupe' siromašta. Dođi, budi moje svjetlo"; a potom: "Bi li mi pomogla? Hoćeš li odbiti?" Glas je želio "indijske redovnice odjevene u siromaštvo Križa" (kasnije ne samo indijske), sposobne podnosići veliki napor otimajući napuštenu i bijednu djecu od zlostavljanja odraslih i od nepismenosti, siromahe od smrti od gladi, umiruće od očaja. Sestra Terezija, sada nazvana "Majkom" loše se osjećala kad su je zvali utemeljiteljicom Božjeg djela za koje se osjećala posve neprikladna, a u međuvremenu je u skrovitosti donosila spektakularne plodove: zvanja, obraćenja, tjelesno a nadasve duhovno spaseњe. Onima koji su govorili da bi se za to trebale brinuti institucije odgovarala bi da one "can't give love", ne mogu pružiti ljubav. Kristovu, razumije se.

No, plodovi zriju počevši od korijena koji je mračan i nepoznati su mu cvjetovi što će

donijeti rod. Uz napasti, pobune, protivljenja, klevete, što su sve očigledne prepreke djelu Božjem, Majka Terezija doživljavala je dojmljivo napredovanje tame koju moramo dobro razumjeti kako bismo shvatili njezinu izvornost u Crkvi i u povijesti XX. stoljeća.

Dobro je poznata tamna noć svetog Ivana od Križa, ali je ona nikada nije htjela nazvati tim imenom, ne samo zbog poniznosti, nego zato što je naslućivala posebnost svojeg novog poziva da spasi ne samu sebe, nego očajnike. Da bi "u straćare nosila Marijinu prisutnost", da bi "umirala svakoga dana" privodeći njezinu Sinu razbaštinjeno čovječanstvo, morala je vidjeti uništeno svoje "ja", sve svoje uspjehе, svoje predi-vno jedinstvo s Bogom. Zašto? U pismima i povjeravanju nadređenima i ispovjedicima dolaze na vidjelo osobite patnje koje je sama predosjetila, nepoznata "mučenja samoće", "tako strašna tama u meni, kao da je sve mrtvo", i sve okrutnija sigurnost da ju je Bog ostavio: "Nema Boga u meni. (...) On me ne želi, on nije ovdje", dok zastrašujuće raste upravo želja za Bogom.

Majka Terezija razumije da on, Bog, radi kako bi donijela više roda u sebi i u Djelu, no stalno zaboravlja ono što je već shvatila: "Kakvo proturječe u mojoj duši!" Boji se "odbiti Boga", traži molitve da to ne učini.

Ovdje moramo usmjeriti pozornost na stvarnost koju su veliki Crkveni oci nazvali pobožanstvenjenjem ljudskoga. Sestra Terezija primijetila je da više ne traži samu sebe, da želi zadržati samo dvije riječi: "da" i

"osmijeh". Ako ikad postanem svetica – zaključuje sjajnom lucidnošću – sigurno ću biti svetica tame. Trajno ću biti odsutna s neba da bih palila svjetlo onima koji na zemlji žive u tami.

Pobožanstvenjenje nije iluzija niti šetnja: "Koliko često gledamo u sebe i vidimo doista samo Isusa u nama?" Izgovara to žena koja za sebe kaže: "Zaljubljena a ne ljubi, živi od vjere a ne vjeruje". To je logika svetaca kojima Bog ne ostavlja ni mrivicu percepcije samih sebe, kako bi ih učinio slobodnima i punima ljubavi kakav je On. Jer kad bi vidjeli sebe u još smrtnom

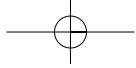

(2) arhiv CN

stanju, pali bi u očaj, dok ih bolna tama uzdiže u nepristupačno svjetlo koje ih otkupljuje i, uz njihovu pomoć, otkupljuje svjetlosti najpotrebnije. Tajna je u sljedećem: ne možemo se otkupiti vlastitim svjetлом, nego samo u tami sebe, svjetlošću Božjom.

Zašto, naime, mnoge propovjedi i mnoge druge kršćanske riječi ne daju plodove? Majka Terezija temeljito odgovara na ovo pitanje. Ona koja je živjela u tami što se može usporediti s paklom također je dosljedno tvrdila: "Kalkuta je posvuda" i "Nikad nisam imala sumnji". ■

*Redovnice
u bijelom sariju,
plod izrečenog
"da" Isusu
i "osmijeha"
Majke Terezije*

RAZGOVORI

o djeci

Učiteljica mojega jedanaestogodišnjeg sina uopće nije zainteresirana da ostvari lijepe odnose s učenicima. Stručnjaci pak tvrde da je takav odnos vrlo važan.

Laura

Usvajajući različite nastavne predmete, dјete postaje osjetljivije i pozornije promatra svijet koji ga okružuje, odgaja se i razvija svoj unutarnji svijet, razvija

Nezainteresirani učitelji

sposobnost uspostavljanja odnosa, postaje osjetljivo na osjećaje drugih ljudi, ukratko, oblikuje se u građanina svijeta u pravom smislu riječi.

No, sve je to moguće ostvariti uz gorljivo zalađanje, nesebičan i predan rad odgojitelja, uz dobar odnos učitelja i učenika i uzajamno osjećajno zalađanje koje, usprkos različitim ulogama, i jednima i drugima daje sigurnost u spoznaji da su ravнопravnici odgojnog procesa.

Dijalog između učitelja, profesora, učenika i djece započinje u vrtiću.

Nadasve je važno osjećajno odgojiti mlade jer će tako postati svjesni samih sebe i uloge koju imaju u svijetu.

Najime, danas se često događa da mladi ne znaju pravim imenom

nazvati, opisati ono što doživljavaju. Nisu sposobni izraziti svoje osjećaje, jednostavno ne znaju riječima izraziti sami sebe. A, ako to ne znaju, ne znaju niti tko su, ne znaju pravilno prihvatići ljudsku stranu svoje ličnosti, shvatiti da svatko ima određenu zadaću u svijetu. Sve to može dovesti do kronične bezvoljnosti – što je prvi korak koji vodi u najrazličitije suvremene ovisnosti.

Nažalost, moramo potvrditi da je i suvremen školski sustav zadržao samo racionalan pristup, a emotivan nedostaje – što dijete odvaja od stvarnoga svijeta u kojem živi i otežava sporazumijevanje među naraštajima.

Školstvu je potreban nov polet, preokret, nova antropološka pa-

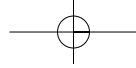
dijaloga, napretka, ukratko, temelj za usvajanje bilo kojega znanja, pa tako i školskoga. Tako ćemo izgraditi pravu odgojnu zajednicu.

Ezio Aceti

s mladima

**Ja hiperaktivna,
a on povučen**

O obitelji

Zašto
je tako važ-
no da roditelji
zajedno s djecom
gledaju televizijski
program?

Ponajprije, valja nagnasiti da televizija djeci otvara svjetove koji im baš nisu bliski i budi bezbroj pitanja. Nazočnost roditelja vrlo je važna jer olakšava i čini pristupačnijima televizijske sadržaje. Otkriveno je da djeca bolje pamte obavijesti viđene u televizijskom programu ako ih im roditelji objasne. Ponekad zajedničko gledanje programa može potaknuti razgovor o temeljnim životnim pita-

Djeca, roditelji i televizija

njima, poput onih o smislu života, predassudama, političkim usmjerenjima i slično, te pružiti povod za razmišljanje koje svakidašnja obiteljska rutina najčešće ne pruža. Određeno ponašanje na televiziji spontano se komentira, pa roditelji, primjerice, naglase: »Mi u obitelji tako ne napadamo jedni druge!«. Televizijski program nudi mogućnost za usporedbu sa zbiljskim životnim iskustvima djeteta. Razgovori o programu na televiziji djeci mogu pomoći da shvate »nestvaran –

Dvadeset mi je godina i proživljavam vrlo burnu vezu sa svojim mlađićem. Ja sam vrlo živahna, društvena, imam velik broj prijatelja, a on je povučen, ljen, jedina mu je želja uvijek biti uz mene. Vrlo se često osjećam sputanom u vezi koja me guši. Što je bolje – prekinuti ili se nastaviti truditi da ga izmijenim?

A.B.

Ponekad je zaljubljenost toliko iscrpljujuća da potpuno zanemaruјemo skrb o osnovnim životnim potrebama i osobnoj izgradnji. Što činiti u takvim situacijama?

Ponajprije, moramo biti svjesni da je vrlo važan čimbenik zrelost

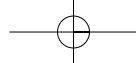
pojedinca, ali isto tako i uloga drugih u procesu sazrijevanja. Ako je samo jedna strana toga svjesna, drugoj može pomoći tako što će joj nježno, s poštovanjem i postupno, sve dok ih ne prihvati, darovati svoja društvena iskustva, ne iscrpljujući je nepotrebnim preprikama i svađama. U ljubavi nije važno tko preuzima inicijativu. Važno je zajedno poći novim putevima koji će biti otvoreni i drugim ljudima, a tako će se otvoriti i nove mogućnosti razmišljanja. Jesmo li spremni strpljivo čekati da druga strana sazrije? Osim toga, jesmo li sigurni da će se ona moći istinski

promijeniti? Hoćemo li uspjeti izdržati čitav tijek promjene? Jesmo li spremni prihvati osobu takvu kakva je - za čitav život? Kad par svjesno prihvati različitost, može se dogoditi da otkrije nezamisliva iznenade na koja mogu obogatiti i upotpuniti svakoga pojedinačno. Međutim, postoje razlike koje mogu postati velikim preprekama u bračnom životu, a to se jasno shvaća kad se počne raditi na osobnoj izgradnji i kad se nesebično počne darovati ljudima u potrebi. Ljubav uvjek rasvjetljuje.

Maria i Raimondo
Scotto

izmišljen« televizijski svijet i da ga razlikuju od stvarnoga. Objasnjenja roditelja mogu uvelike olakšati razvitak kritičkih sposobnosti u djece. Svojim objašnjanjima oni potkrepljuju i šire njihove spoznaje, ali istodobno upozoravaju na krive sadržaje određenih programa i ograničenost televizije da predstavi svijet – upućujući ih i dajući im podatke o drugim izvorima obavijesti. Zbog svega toga je važno da su roditelji svjesni svoje uloge i mudro i odgovorno bđiju nad svojom djecom.

Maria Rosa Pagliari

UKRATKO

Medicina i zdravstvo

Nakon raznih inicijativa koje su se s godinama razvile u najrazličitijim sredinama, u najrazvijenijim zdravstvenim sustavima, kao i onima manje razvijenima, godine 2003. osjetila se potreba za osnivanjem neprofitne udruge Medicina Dijalog Zajedništvo (MDC), interdisciplinare i interkulturne, koju će animirati međunarodno tajništvo.

Udruga "Medicina Dijalog Zajedništvo" (www.mdc-net.org) želi doprinijeti izradi medicinske antropologije koja se nadahnjuje na načelima sadržanima u duhovnosti jedinstva Pokreta fokolara i na iskustvima s ovog područja u raznim zemljama.

U toj se perspektivi redefinira smisao ljudskoga života, njegovo dostojanstvo i odnos zdravlje-bolest promatran u osobnoj i društvenoj dimenziji.

Prvo razmatranje na oву temu bio je jedan od ciljeva međunarodnog kongresa "Zdravlje današnjeg čovjeka: dostižna ravnoteža" u Castelgandolfu 30. ožujka do 1. travnja 2001.

Ciljevi udruge

Zajedno s drugim već postojećim inicijativama Udruga želi dati svoj doprinos znanstvenom humanizmu koji će promovirati pojam znanosti i medicine temeljen na stalnom poštivanju čovjeka, njegova dostojanstva i integriteta, njegove tjelesnosti, njegova duha i njegove kulture.

Zato želi poticati razmjenu iskustava na međunarodnoj razini, povezanih s profesionalnim područjem i promovirati inicijative kulturnog karaktera, kao što su susreti, skupovi, izložbe, izdavačke aktivnosti i drugo, na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, samostalno ili u suradnji s drugim organizacijama ili udrugama koje se nadahnjuju na ovoj antropološkoj viziji.

Dijalozi u arhitekturi

Okuplja arhitekte, urbaniste, inženjere, sveučilišne profesore, studente, koji su iz raznih razloga zauzeti oko tema grada i teritorija, promovirajući trenutke razmjene, dijaloga i produbljivanja u svjetlu poticaja i intuicija Chiare Lubich.

Započinje u proljeće 2002. s mišljem da se započne stalna studijska radionica vezana uz teme urbanistike, arhitekture i odnosa između prostora i društva.

Svjesni da je i arhitektura pozvana učiniti vidljivima oblike društvenog suživota obilježene zajedništvom i olakšavanjem dijaloga i susreta među ljudima, želi biti mjesto kulturnog produbljivanja te građanski i profesionalni poticaj za planiranje, projektiranje i izgradnju prostora zajedništva i uzajamnosti u suvremenom gradu.

Gradići

Prvi izvor nadahnуća su gradići svjedočanstva koje je Pokret fokolara ostvario na više strana svijeta. To su radionice ljudskoga suživota, susreta između kultura i religija, eksperimentiranja novih gospodarskih modela i životnih stilova nadahnutih zajedništvom. U tim radionicama duhovnost jedinstva ostavlja vidljivi trag i u odnosu između građevine i prirodnog okoliša.

Teme istraživanja

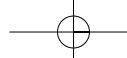
Stanovanje: u središtu arhitekture i planiranja nalazi se problem stanovanja i građenja

Mjesta: arhitekt ima zadatak pomoći ljudima ostvariti osnovnu potrebu da "dodu u dom", da imaju svoj prostor

Predgrađa: proučavanje suvremenih gradova vodi nas usmjeravanju pozornosti na dijelove grada najviše pogodene siromaštvom i društvenom zapostavljenosti, kao i traženju rješenja kako bi svi građani imali iste uvjete života, u stalnom vježbanju otvaranja nadi

Sudjelovanje: participirajuća projektna metoda polaže veliku pozornost na razvijanje života i na njegovo stalno rađanje, osluškujući svoje građane i ostvarujući savez između svih onih kojima je na razne načine stalo do otvorenja projekta

Dijalog: kao poetska težnja pozorna na odnos između punine i praznine, boja i materijala, svjetla i sjene, zemlje i neba, krajobraza i naselja, unutarnjih i vanjskih prostora, usmjeren vrednovanju dijaloške dimenzije, temeljne i konstitutivne dimenzije življenja.

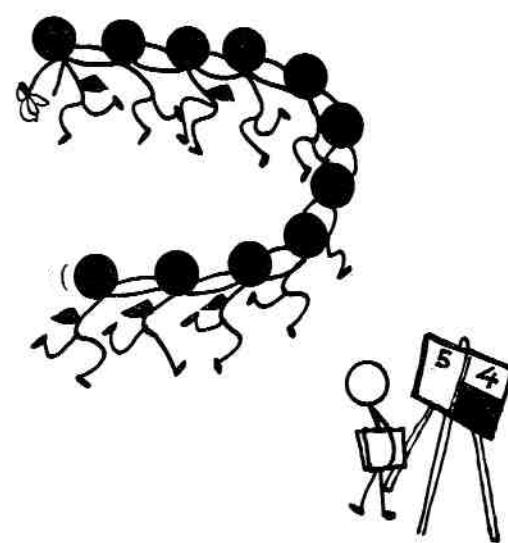
DRUŠTVENE IGRE

Opis:

- Sastave se dvije ili više ekipa s jednakim brojem igrača
- Igrači dviju ekipa se postave jedan iza drugoga s papirnatim salvetama zakačenima za pojasa, s tim da svaka ekipa ima svoju boju salvete
- Svaki igrač položi ruke na ramena suigrača ispred sebe, tako da se sastave dva čvrsto povezana lanca – dvije zmije
- Igra se sastoji u sljedećem: prvi u svakoj ekipi – glava zmije, mora ugristi rep protivničkoj zmiji, tj. uzeti salvetu
- Ako uspije dobiva bod za svoju ekipu
- Zmajske glave prelaze na rep i počinje druga igra
- Ako se zmija prekine u dva dijela, njezina glava ne može gristi sve dok se opet ne poveže, ali joj protivnik u međuvremenu može gristi rep
- Pobjeđuje ekipa koja je osvojila više salveta, nakon što je svaki igrač jednom bio zmajska glava.

Kineske zmije

Igrači:

6-30

Potrebno je:

Papirnate salvete u dvije boje

Igra:

Prikladna za travnjak,
zabavna i naporna

